

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Съдържание

Увод	4
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)	6
Хранителни стоки	10
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки	10
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения	11
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения	13
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база	14
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през януари 2016 / 2023	17
• Анализ на цените на хранителни стоки по региони	20
• Анализ на цените на млечни продукти по региони	21
• Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби	23
Плодове и зеленчуци	26
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците	28
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база	29
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през януари 2016/2023 г.	32
• Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони	33
• Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци	36
Международни цени	38
• Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН	38
• Международни цени на зърнените култури	41
• Международни цени на растителните масла	45
• Международни цени на млечните продукти	47
• Международни цени на месата	49
• Международни цени на захарта	50

Таблицы

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към януари 2023 г. *	7
Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки през януари'23 г. на месечна, годишна база*	15
Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. януари за периода 2016/2023 г.*	17
Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през януари за периода 2016/2023 г. *	18
Таблица 5 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец януари 2023 г.*	20
Таблица 6 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец януари 2023 г.*	21
Таблица 7 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за януари на месечна, годишна база*	30
Таблица 8 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец януари за периода 2016/2023 г.*	32
Таблица 9 Цени на едро на зеленчуци по области през януари 2023 г.*	34
Таблица 10 Цени на едро на плодове по области през януари 2023 г.*	35
Таблица 11 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към януари 2023 г. *	38

Фигури

фигура 1	Индекси на тържищните цени към месец януари 2023 г.	6
фигура 2	Индекс на тържищните цени 2015/2023 г.	8
фигура 3	ИТЦ за периода януари 2022 г. – януари 2023 г.	9
фигура 4	ИТЦ за периода януари 1999 г. – януари 2023 г.	9
фигура 5	ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2022 г. – януари 2023 г.	10
фигура 6	ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – януари 2023 г.	11
фигура 7	ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2022 г. – януари 2023 г.	12
фигура 8	ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – януари 2023 г.	12
фигура 9	ИТЦ на месните произведения за периода януари 2022 г. – януари 2023 г.	13
фигура 10	ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – януари 2023 г.	14
фигура 11	Промяна на цените на хранителните стоки през м. януари 2023 г. на месечна база	15
фигура 12	Промяна на цените на хранителните стоки през м. януари 2023 г. на годишна база	16
фигура 13	Цени на едро на харнителните стоки през м. януари 2016/2023 г.	18
фигура 14	Стойност на потребителската кошница през януари 2016/2023 г. (ДКСБТ)	19
фигура 15	Инфлация на основни групи от потребителската кошница през декември 2022 г. и януари 2023 г. (НСИ)	19
фигура 16	Цени на едро на захар, олио и брашно през м. януари 2023 г. по области	21
фигура 17	Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. януари 2023 г. по области	22
фигура 18	фигура 19.....	23
фигура 20	фигура 21.....	23
фигура 22	фигура 23.....	23
фигура 24	фигура 25.....	23
фигура 26	фигура 27.....	24
фигура 28	фигура 29.....	24
фигура 30	фигура 31.....	24
фигура 32	фигура 33.....	24

Увод

В края на декември и началото на януари на пазара на храни се наблюдава известно успокояване. След Коледните празници се забелязва намаляване на търговската активност и в началото на годината пазарът в известна степен е по-вял, а тенденциите на цените бележат относителен стабилитет.

При цените на голяма част от стоките от стоковите групи на хранителните продукти се наблюдава намаление на стойностите. Пазарът на олио се успокоява, като е отчетен низходящ тренд, а цената на яйцата се стабилизира на нивата от предходния месец. Цените млечните произведения запазват стабилни нива, с лек низходящ темп. Трендовете на цените на месните произведения са възходящи, но в много тесен ценови диапазон. При цените на плодовете и зеленчуците се наблюдават характерните за тези стоки зимни сезонни колебания с плавно покачване на стойностите.

На **месечна база** на пазара на храни се наблюдават слаби низходящи тенденции при цените на повечето стоки от тази стокова група, с изключение на варивата. При цените на млечните произведения възходящият тренд от предходните месеци спира и е отчетено, макар и минимално поевтиняване. Промяната на месечните цени на месата и месните произведения през януари спрямо декември се движи нагоре, но в пренебрежимо малки интервали.

В резултат на много високата база от предходните месеци, на **годишна база** цените на всички основни хранителни стоки бележат ръст, който е средно в диапазона 30 - 80%. Рязкото покачване на цената на яйцата през есента на предходната година и достигането на нови пикови стойности през месец декември, е причина да бъде отчетен значителен ръст на стойностите на годишна база от 86%. Устойчивият възходящ тренд на цената на захарта през миналата година рефлектират върху отчетения силен ръст на стойностите на годишна база от 49%. Увлечение от 20 – 30% има при цените и на другите стоки от тази група. Поскъпване спрямо същия месец на миналата година има при всички млека и млечни продукти, което е по-силно изразено при кашкавала, сиренето и маслото и е около 40 - 50%. На пазара на месо през януари също се наблюдават значителни колебания нагоре, като цените на пилето и пилешките разфасовки бележат значителен ръст на годишна база от около 45%. По-стабилна остава единствено цената на свинското месо. През месец януари цените на зеленчуците и плодовете следват характерните

сезонни трендове, като се наблюдава поскъпване на по-голяма част от зеленчуците и плодовете.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец януари в **периода 2016 – 2023 г.** показва, че през тази година цените на всички хранителни продукти са най-високи за периода. Темповете на нарастване на цените са най-силно изразени при олиото, захарта и млечните произведения. Изключение от общата тенденция правят цените на свинското месо и рибата. Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците са възходящи спрямо предходните години, а част от тях бележат пикови за периода стойности.

От наблюдаваните от Комисията 149 стоки е направена извадка от 27 хранителни стоки, включени в **потребителската кошница**. 13 от тях са основни хранителни стоки и 14 съответно плодове и зеленчуци. Анализът на стойността за единица продукт на стоките от потребителската кошница показва, че през месец януари 2023 г. сумата е най-високата спрямо същия месец за периода 2016 – 2023 г., като нарастването на годишна база е 21 пункта или 24%, а увеличението на стойността на потребителската кошница за последните осем години е 43 пункта или 65%.

Месечната **инфлация** през януари 2023 г. по данни на НСИ е 1.1%, а годишната инфлация е 16.4%.

През януари се наблюдава известно стабилизиране на кривата на **Индекса на тържищните цени**, но стойностите, достигнати през последната седмица на месеца отново са най-високи за периода на наблюдение на пазара.

Аналогични са изводите от наблюдението на груповите¹ индекси на тържищните цени с намаляване на стойностите през месеца на индекса на хранителните стоки, лек спад на индекса на месните продукти и стабилизиране на индекса на млечните произведения. Движението на кривата на индекса на плодовете и зеленчуците е с възходящ тренд.

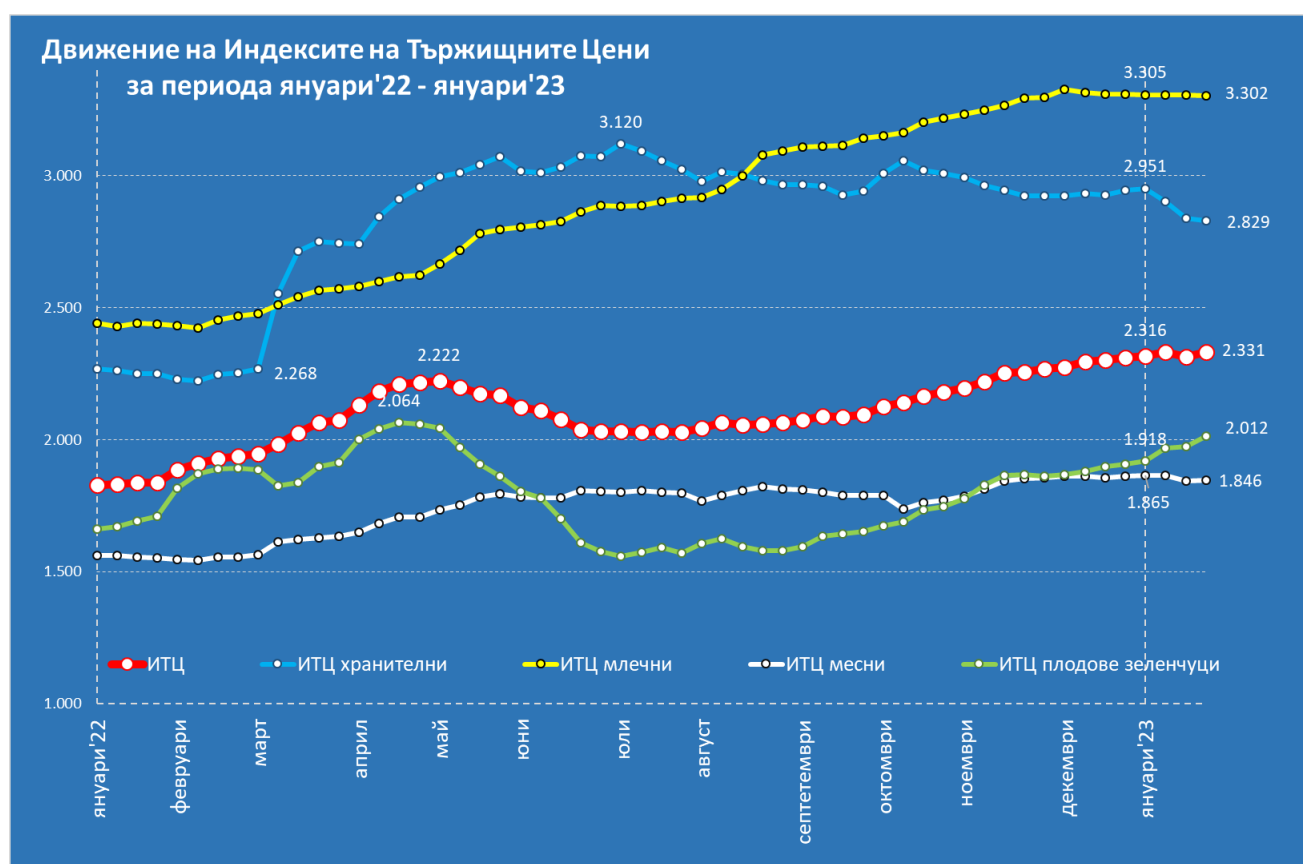
През месец януари се запазва наблюдаваната от предходните месеци тенденция на успокояване на **международния пазар** на храните, като е регистриран спад на стойностите на маслата и мазнините, на млечните продукти и на захарта. Относително стабилни остават цените на зърнените храни и месото

¹ ИТЦ на хранителните стоки, на млечните произведения, на месните произведения и на плодовете и зеленчуците

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

В началото на месец януари кривата стартира от ниво 2,316 пункта. През следващите седмици се наблюдават колебания в двете посоки, но като цяло кривата се стабилизира около нивото от предходния месец. В резултат на трайния възходящ тренд, от последните месеци, кривата в края на януари стъпва на ниво от 2.331 пункта.

Средномесечните стойности през януари са с само 1,3% по-високи спрямо предходния месец. На годишна база е отчетен ръст на индекса от 27%. *Таблица 1, фигура 3*



фигура 1 Индекси на тържищните цени към месец януари 2023 г.

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към януари 2023 г. ^{*2}

месец	седмица	ИТЦ Индекс на Тържищните Цен	ИТЦ на хранителните стоки	ИТЦ на млечните продукти	ИТЦ на месните продукти	ИТЦ на плодвете и зеленчуци
януари'22	1	1.827	2.267	2.442	1.561	1.660
	2	1.830	2.261	2.430	1.562	1.671
	3	1.838	2.250	2.440	1.556	1.692
	4	1.839	2.250	2.439	1.552	1.709
февруари	1	1.886	2.229	2.432	1.545	1.816
	2	1.910	2.222	2.422	1.544	1.872
	3	1.927	2.246	2.453	1.554	1.889
	4	1.938	2.252	2.467	1.556	1.892
март	1	1.947	2.268	2.476	1.563	1.887
	2	1.982	2.553	2.511	1.611	1.825
	3	2.026	2.713	2.541	1.620	1.837
	4	2.065	2.752	2.565	1.629	1.897
	5	2.072	2.745	2.571	1.634	1.912
април	1	2.132	2.740	2.579	1.648	2.001
	2	2.182	2.844	2.598	1.681	2.040
	3	2.210	2.911	2.618	1.705	2.064
	4	2.216	2.955	2.624	1.706	2.060
май	1	2.222	2.995	2.666	1.733	2.043
	2	2.197	3.011	2.717	1.753	1.971
	3	2.174	3.040	2.782	1.784	1.906
	4	2.168	3.073	2.796	1.796	1.861
юни	1	2.122	3.018	2.804	1.783	1.802
	2	2.111	3.011	2.813	1.781	1.781
	3	2.076	3.033	2.825	1.781	1.700
	4	2.039	3.074	2.862	1.806	1.608
	5	2.032	3.072	2.885	1.803	1.577
юли	1	2.030	3.120	2.883	1.801	1.558
	2	2.028	3.093	2.888	1.807	1.573
	3	2.031	3.057	2.901	1.800	1.591
	4	2.029	3.022	2.915	1.798	1.569
август	1	2.043	2.978	2.916	1.768	1.607
	2	2.064	3.014	2.948	1.789	1.624
	3	2.055	3.004	3.000	1.806	1.595
	4	2.060	2.982	3.077	1.822	1.578
	5	2.065	2.965	3.092	1.814	1.581
септември	1	2.073	2.967	3.108	1.811	1.595
	2	2.089	2.959	3.111	1.801	1.633
	3	2.086	2.925	3.113	1.788	1.642
	4	2.096	2.940	3.143	1.788	1.652
октомври	1	2.125	3.008	3.151	1.789	1.672
	2	2.141	3.057	3.163	1.736	1.688
	3	2.166	3.020	3.203	1.763	1.735
	4	2.179	3.008	3.218	1.772	1.747
ноември	1	2.194	2.993	3.231	1.785	1.776
	2	2.219	2.961	3.248	1.813	1.828
	3	2.254	2.943	3.267	1.844	1.863
	4	2.257	2.923	3.294	1.852	1.868
	5	2.268	2.923	3.296	1.856	1.861
декември	1	2.275	2.922	3.327	1.860	1.868
	2	2.294	2.932	3.314	1.861	1.878
	3	2.302	2.927	3.308	1.855	1.899
	4	2.310	2.944	3.307	1.863	1.906
януари'23	1	2.316	2.951	3.305	1.865	1.918
	2	2.333	2.902	3.307	1.864	1.968
	3	2.314	2.839	3.306	1.842	1.973
	4	2.331	2.829	3.302	1.846	2.012

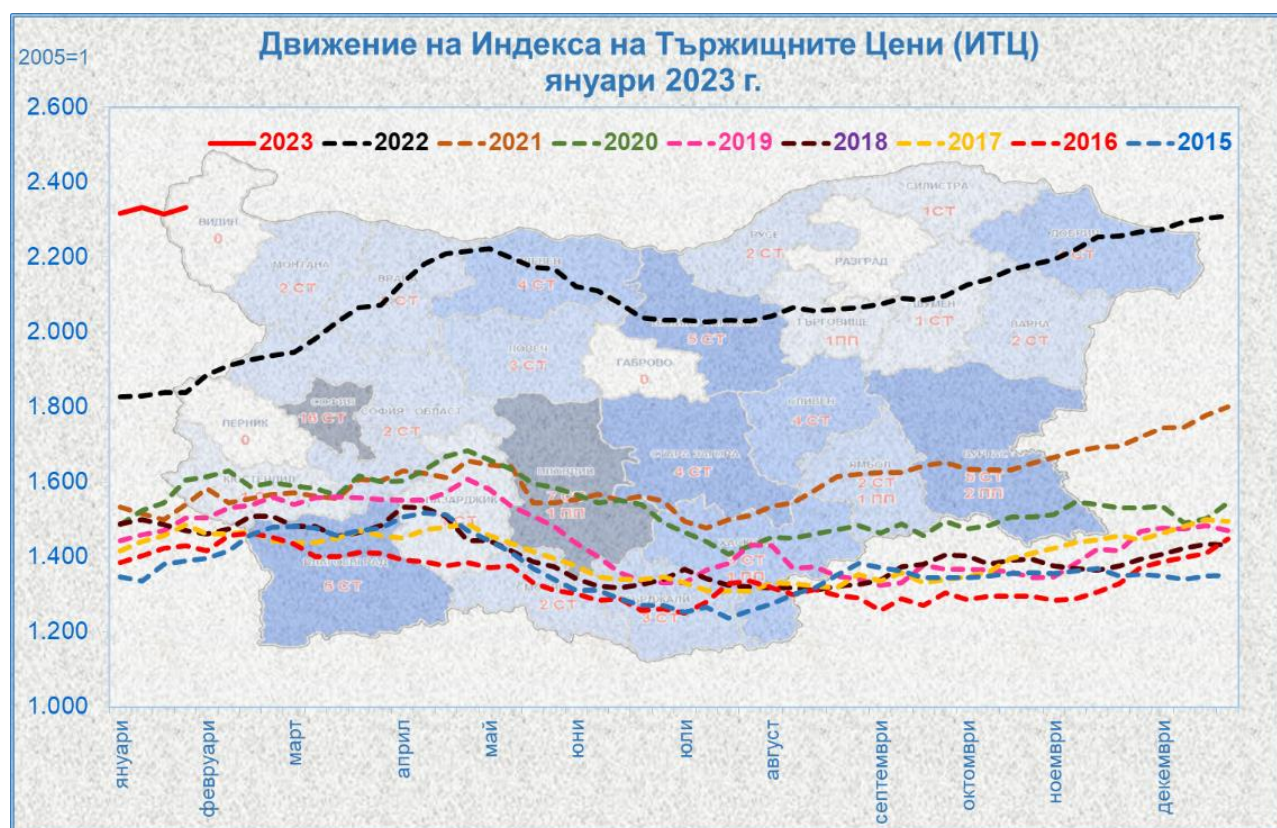
² * Хистограмите в колоните показват движението на стойностите за периода

Стабилизирането на индекса през януари се дължи на успокояването на пазара на храни. Цените на голяма част от хранителните стоки спират да се покачват, но остават на високите нива от последните месеци на миналата година.

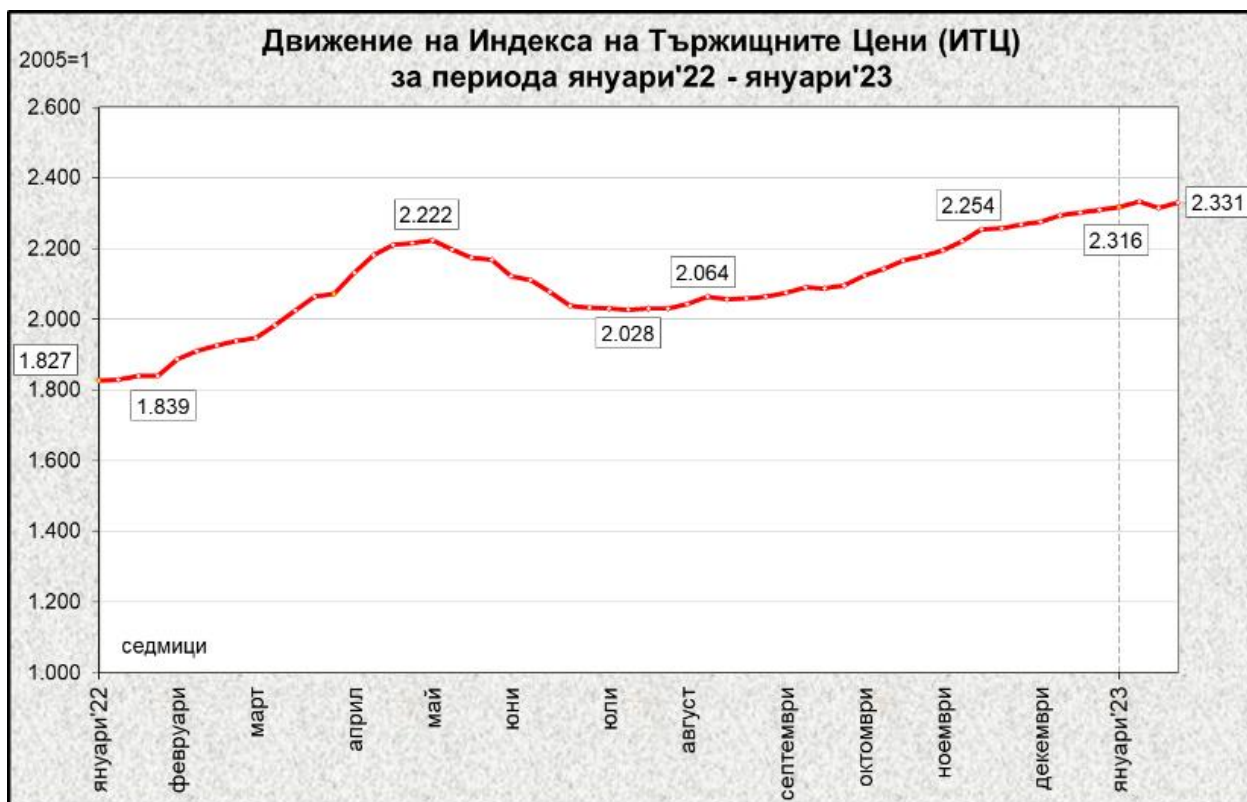
През м. януари 2023 г. кривата на Индекса на тържищните цени запазва тенденциите на движение от предходните години и въпреки намалението и стабилизирането на стойностите в началото на годината, нивата остават изключително високи. *фигура 1, фигура 2*

Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – януари 2023 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през първата седмица на май 2022 г., както и през втората седмица на януари 2023 г.

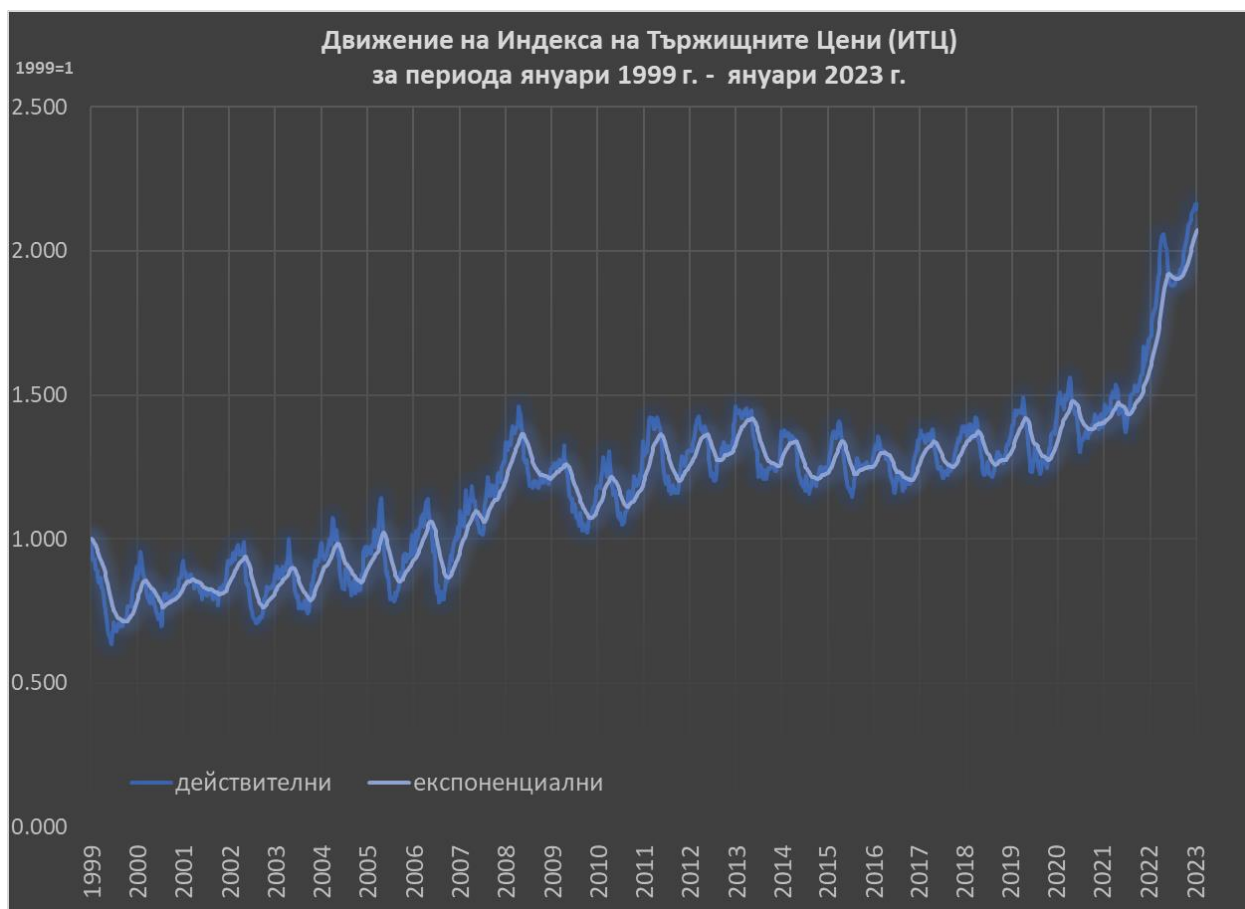
Пикови стойности, но на значително по-ниска нива, са достигнати и през зимата на 2008, 2013 и 2019 г. *фигура 4*



фигура 2 Индекс на тържищните цени 2015/2023 г.



фигура 3 ИТЦ за периода януари 2022 г. – януари 2023 г.

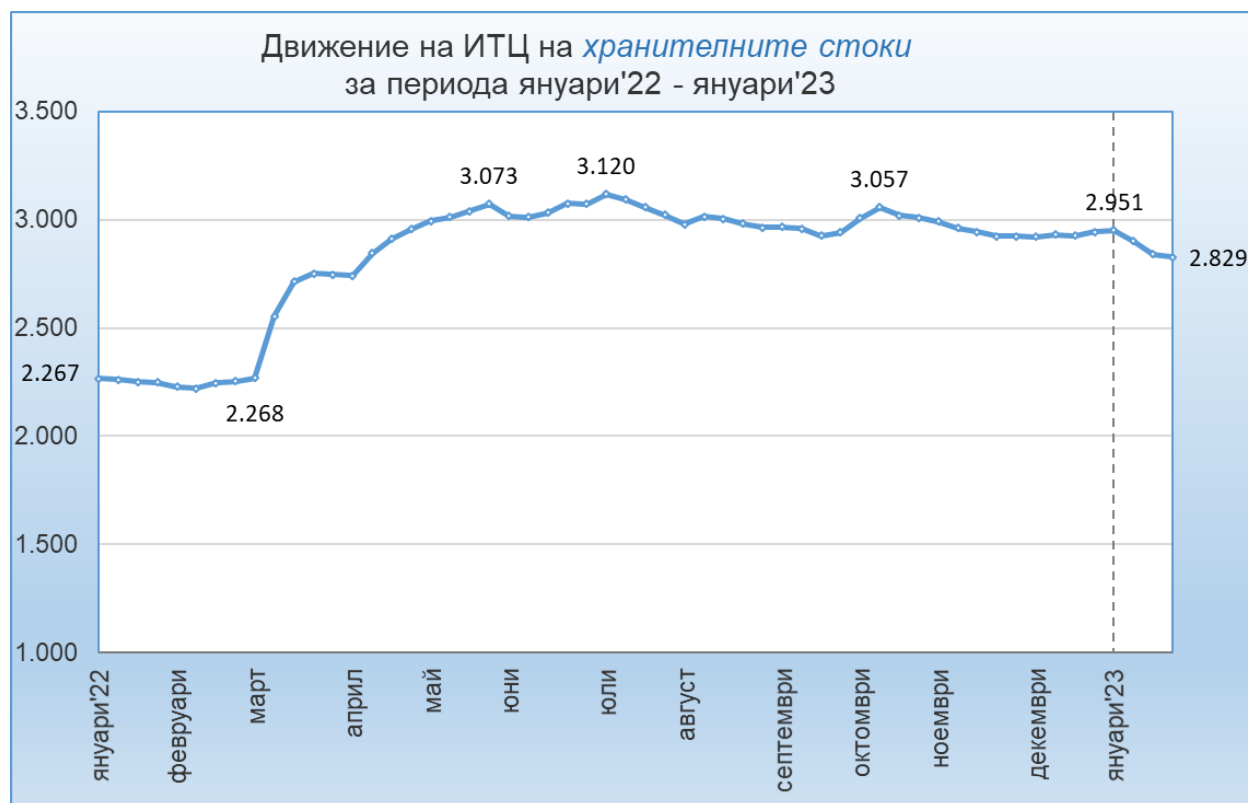


фигура 4 ИТЦ за периода януари 1999 г. – януари 2023 г.

Хранителни стоки

- Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав³.



фигура 5 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2022 г. – януари 2023 г.

В началото на януари 2023 г. ИТЦ на хранителните стоки стартира от ниво 2,951 пункта. През месеца стойностите бележат траен спад и през последната седмица стъпват на ниво от 2,828 пункта.

Намалението на цените на повечето стоки, влизащи в състава на този индекс през януари, рефлектира върху движението на кривата.

През януари средномесечните стойности са с 1.7% под нивото от месец декември, но са с 28% по-високи в сравнение със същия месец на миналата година.

фигура 5

В началото на юли 2022 г. стойностите на ИТЦ достигат пикови нива, които са най-високите за периода, в който е конструиран този индекс. *фигура 6*

³ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

Високи стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше и през лятото на 2008 г. (2,048 пункта), когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки. Пикови нива бяха регистрирани също в края на 2011 г. и през 2012 г. *фигура 6*



фигура 6 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – януари 2023 г.

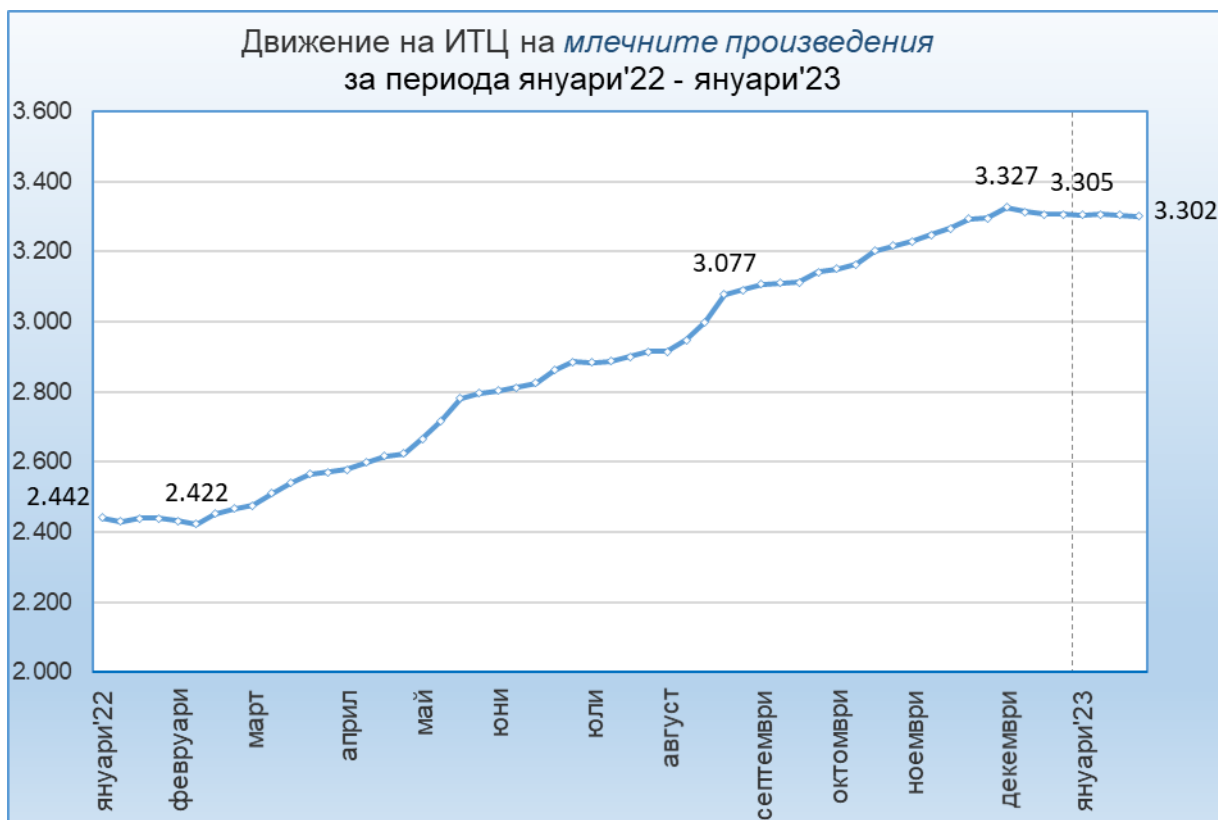
- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения**

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура⁴.

В началото на месеца стойностите стартират от ниво 3,305 пункта. През целия месец кривата на индекса запазва стабилен характер, което се обуславя от задържане на цените млечните произведения около нивата от предходния месец. През последната седмица стойностите стъпват на ниво от 3,302 пункта. Спрямо същия месец на миналата година средномесечните стойности на този индекс са се увеличили с 36%. *фигура 7*

⁴ Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

Ретроспекцията на движението на индекса на млечните произведения показва, че рязък скок на цените на млечните произведения, особено на кравето масло, имаше през втората половина на 2017 г. *фигура 8*



фигура 7 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2022 г. – януари 2023 г.



фигура 8 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – януари 2023 г.

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения**

ИТЦ на месото, месните произведения и рибата⁵ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо.

В началото на месец януари ИТЦ на месото стартира от ниво 1,865 пункта. През първите две седмици кривата се задържа около това ниво, а от третата седмица се наблюдава лек низходящ тренд. Колебанието при движението на кривата през месеца се дължи на стабилизирането и лекото поевтиняване на пилешките разфасовки и някои месни произведения. През последната седмица индексът се връща на нивото от началото на месеца. В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с 19 % по-високи. *фигура 9*

През четвъртата седмица на месец август са регистрирани пикови стойности на индекса на месните произведения от периода на неговото създаване.

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения бяха отчетети и през м. октомври 2020 г – 1.472 пункта. С покачването на стойностите през месец юни 2021 г., кривата достигна нов пик от 1.486 пункта. В резултат на плавното и устойчиво покачване на индекса през следващите месеци на 2021 г., през ноември отново са достигнати най-високи към онзи момент нива. *фигура 10*



фигура 9 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2022 г. – януари 2023 г.

⁵ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).



фигура 10 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – януари 2023 г.

- **Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база**

Движението на цените на едро на хранителните стоки през м. януари показва низходящ тренд при повечето от тях. Спрямо декември е отчетен спад на стойностите с около 3-8%.

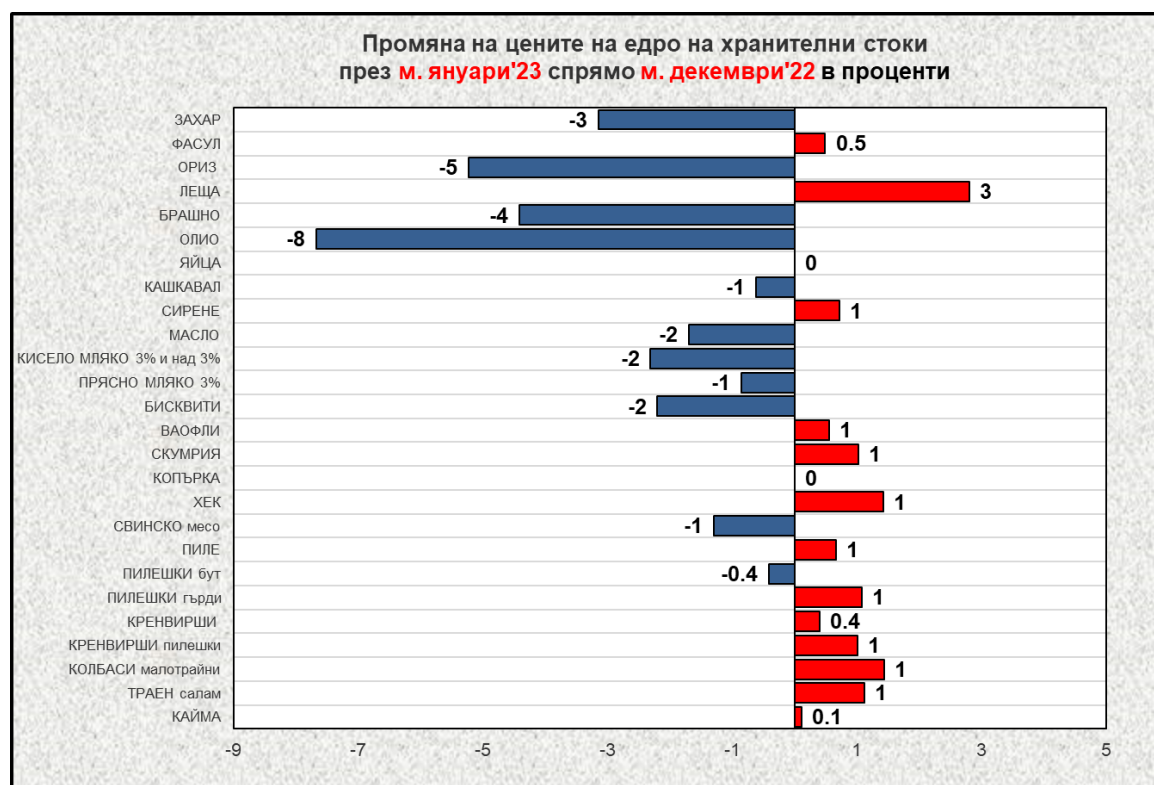
Цената на захарта намалява на месечна база с 3%, брашното и оризът поевтиняват с 4-5%, а цената на олиото бележи значителен спад от 8%. След силния ръст на цената на яйцата през последните няколко месеца на миналата година, от началото на 2023 г. тяхната цена се стабилизира, макар и на високото ниво от 0.39 лв./бр. *фигура 11, Таблица 2* През месец януари се наблюдава поскъпване с около 3% на лещата, а при фасула е отчетен минимален ръст от 0.5%.

При млечните произведения през месец януари също се наблюдава успокояване на пазара, като цените се задържат около нивата от декември, но стойностите остават много високи. Колебанията на цените на месото и месните произведения през анализирания месец са незначителни с минимални движения нагоре от 1%, а свинското месо бележи лек спад от 1%. От групата на сладкарските изделия (бисквити, вафли) има лек спад на цените на бисквите с 2%, а вафлите

поскъпват минимално с 1%. Месечните наблюдения на рибите показват задържане на цените в диапазона от $\pm 1\%$

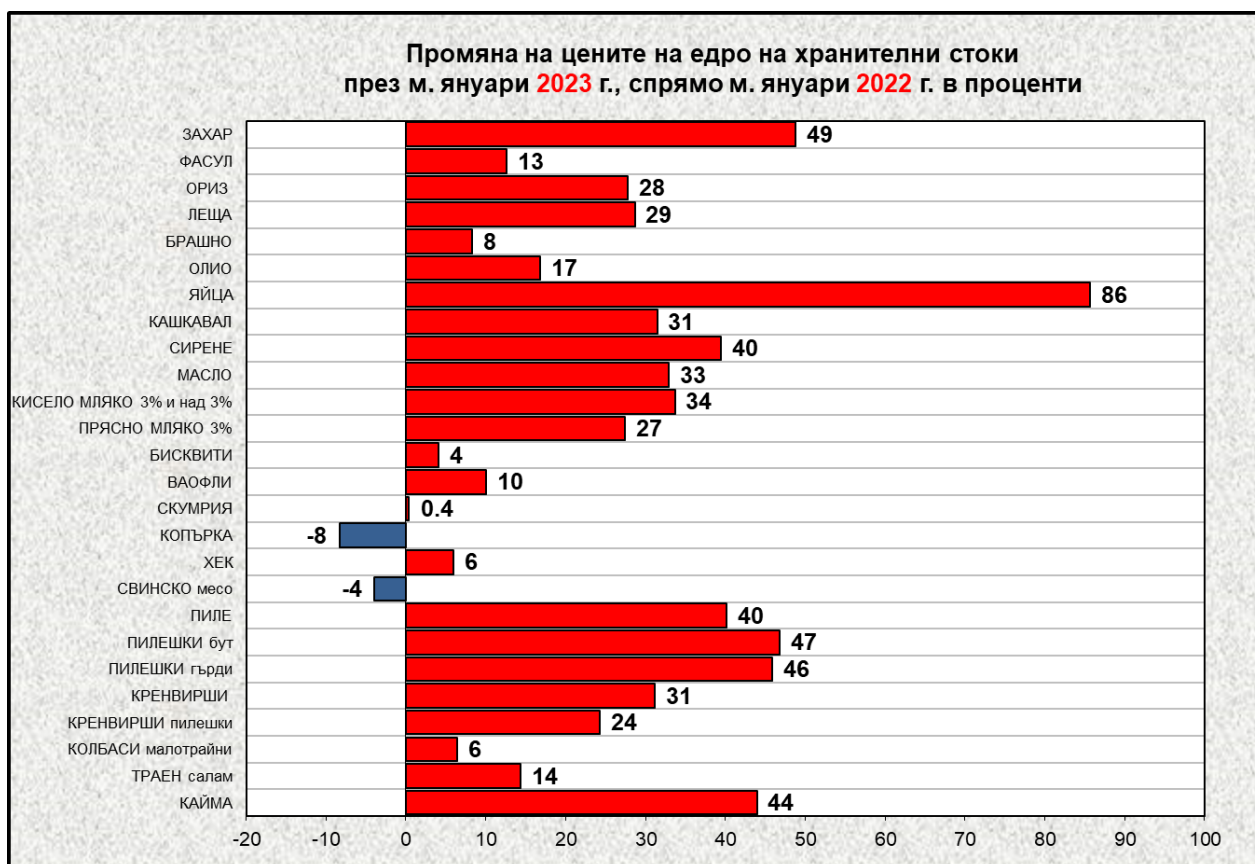
Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки през януари'23 г. на месечна, годишна база⁶

СТОКА	декември'22	януари'23			януари'22		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	2.55	2.47	-3.1	-0.08	1.66	49	0.81
ФАСУЛ	4.09	4.11	0.5	0.02	3.65	13	0.46
ОРИЗ	3.06	2.90	-5.2	-0.16	2.27	28	0.63
ЛЕЩА	3.93	4.04	2.8	0.11	3.14	29	0.90
БРАШНО	1.36	1.30	-4.4	-0.06	1.20	8	0.10
ОЛИО	4.43	4.09	-7.7	-0.34	3.50	17	0.59
ЯЙЦА	0.39	0.39	0.0	0.00	0.21	86	0.18
КАШКАВАЛ	17.66	17.55	-0.6	-0.11	13.35	31	4.20
СИРЕНЕ	11.15	11.23	0.7	0.08	8.05	40	3.18
МАСЛО	2.96	2.91	-1.7	-0.05	2.19	33	0.72
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	1.30	1.27	-2.3	-0.03	0.95	34	0.32
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	2.34	2.32	-0.9	-0.02	1.82	27	0.50
БИСКВИТИ	1.82	1.78	-2.2	-0.04	1.71	4	0.07
ВАОФЛИ	3.59	3.61	0.6	0.02	3.28	10	0.33
СКУМРИЯ	4.90	4.95	1.0	0.05	4.93	0	0.02
КОПЪРКА	2.20	2.20	0.0	0.00	2.40	-8	-0.20
ХЕК	5.60	5.68	1.4	0.08	5.36	6	0.32
СВИНСКО месо	9.27	9.15	-1.3	-0.12	9.53	-4	-0.38
ПИЛЕ	6.03	6.07	0.7	0.04	4.33	40	1.74
ПИЛЕШКИ бут	4.85	4.83	-0.4	-0.02	3.29	47	1.54
ПИЛЕШКИ гърди	11.07	11.19	1.1	0.12	7.67	46	3.52
КРЕНВИРШИ	7.55	7.58	0.4	0.03	5.78	31	1.80
КРЕНВИРШИ пилешки	4.92	4.97	1.0	0.05	4.00	24	0.97
КОЛБАСИ малотрайни	5.54	5.62	1.4	0.08	5.28	6	0.34
ТРАЕН салам	11.65	11.78	1.1	0.13	10.30	14	1.48
КАЙМА	8.90	8.91	0.1	0.01	6.19	44	2.72



фигура 11 Промяна на цените на хранителните стоки през м. януари 2023 г. на месечна база

⁶ * Стрелките в колоните на таблицата показват посоката на промяната на цените на месечна и годишна база и големината на изменението в левова стойност.



фигура 12 Промяна на цените на хранителните стоки през м. януари 2023 г. на годишна база

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки с изключение на свинското месо и рибата, се наблюдават изцяло възходящи тенденции. Таблица 2, фигура 12

Най-голям ръст на годишна база е отчетен при цената на яйцата с 86% (18 ст./бр.) Поскъпването на годишна база на останалите стоки от тази група е в диапазона 8 - 49%.

Въпреки известното успокояване на пазара на млечните произведения през януари, в резултат на устойчивия възходящ тренд на техните цени през последните месеци на годишна база е отчетено поскъпване на с 30-40%. фигура 40, фигура 44

Наблюденията на цените на месото и месните произведения на годишна база показват изцяло възходящи тенденции, като поскъпване с около 40% е отчетено при пилето, пилешките разфасовки и каймата и с 20-30% при месните произведения. Стабилна се задържа цената на свинското месо, чиято цена се е понижала спрямо същия месец на миналата година с 4%.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват поскъпване с 6% на хека, поевтиняване с 8% на копърката, а цената на скумрията се задържа около нивото от миналата година.

При цените на захарните изделия се наблюдава ръст от 4-10%.

• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през януари 2016 / 2023

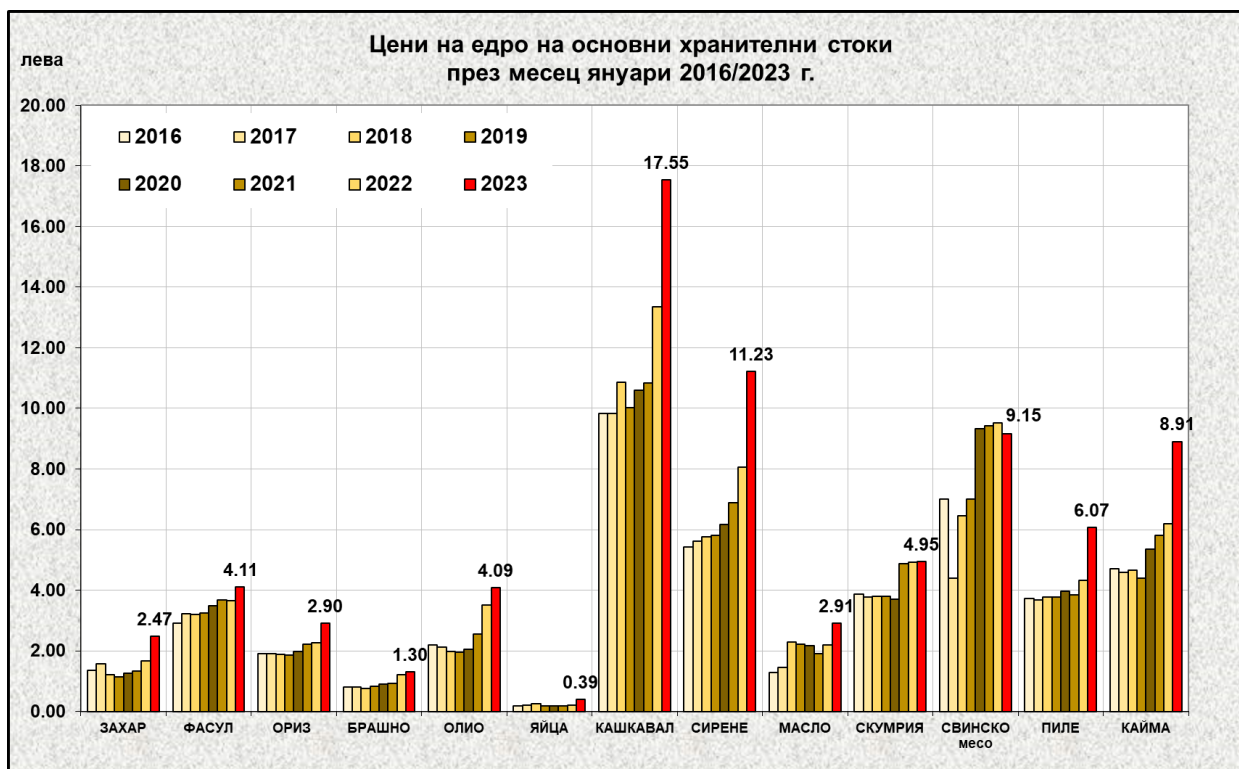
Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. януари за периода 2016/2023 г.*⁷

януари	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА	стойност на единица продукт
2016	1.36	2.92	1.91	0.81	2.19	0.19	9.82	5.43	1.29	3.86	7.00	3.73	4.70	45
2017	1.56	3.23	1.90	0.80	2.13	0.20	9.83	5.62	1.44	3.78	4.39	3.67	4.58	43
2018	1.22	3.20	1.89	0.76	1.98	0.26	10.86	5.75	2.28	3.80	6.45	3.77	4.67	47
2019	1.13	3.24	1.87	0.84	1.95	0.19	10.03	5.81	2.21	3.80	7.00	3.77	4.39	46
2020	1.27	3.48	1.98	0.89	2.05	0.19	10.60	6.16	2.17	3.71	9.33	3.96	5.36	51
2021	1.33	3.67	2.22	0.93	2.55	0.19	10.83	6.88	1.91	4.87	9.42	3.84	5.80	54
2022	1.66	3.65	2.27	1.20	3.50	0.21	13.35	8.05	2.19	4.93	9.53	4.33	6.19	61
2023	2.47	4.11	2.90	1.30	4.09	0.39	17.55	11.23	2.91	4.95	9.15	6.07	8.91	76
Sparklines														

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец януари в периода 2016 – 2023 г. показва, че през тази година цените на всички хранителните продукти, предмет на този анализ, с изключение на свинското месо и скумрията, са най-високи за периода. *Таблица 3*

Поскъпването спрямо същия месец на предходните седем години е най-силно изразено при олиото, захарта и млечните произведения. Цените на пилето и каймата през месец януари тази година също са най-високи. Цената на свинското месо през януари 2023 г. е по-ниска спрямо същия месец на предходните три години. Цената на скумрията през тази година се доближава до нивата от 2021 и 2022 г. *фигура 13*

⁷ *Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на единица продукт за съответната година. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока през годините чрез Sparklines (блещукащи линии).



фигура 13 Цени на едро на хранителните стоки през м. януари 2016/2023 г.

Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през януари за периода 2016/2023 г. *8

Стойност на потребителската кошница за единица продукт на база на цените на 27 хранителни стоки			
януари	хранителни стоки	плодове и зеленчуци	общо
2016 г.	45	21	<u>66</u>
2017 г.	43	24	<u>67</u>
2018 г.	47	22	<u>69</u>
2019 г.	46	24	<u>70</u>
2020 г.	51	26	<u>77</u>
2021 г.	54	21	<u>75</u>
2022 г.	61	27	<u>88</u>
2023 г.	76	33	<u>109</u>

Анализът на стойността за единица продукт на 13 хранителни стоки, включени в потребителската кошница показва, че през месец януари 2023 г. сумата е 76 лв., като нарастването на тази стойност спрямо предходната година е 15 пункта или 25%. Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2016 – 2023 г.

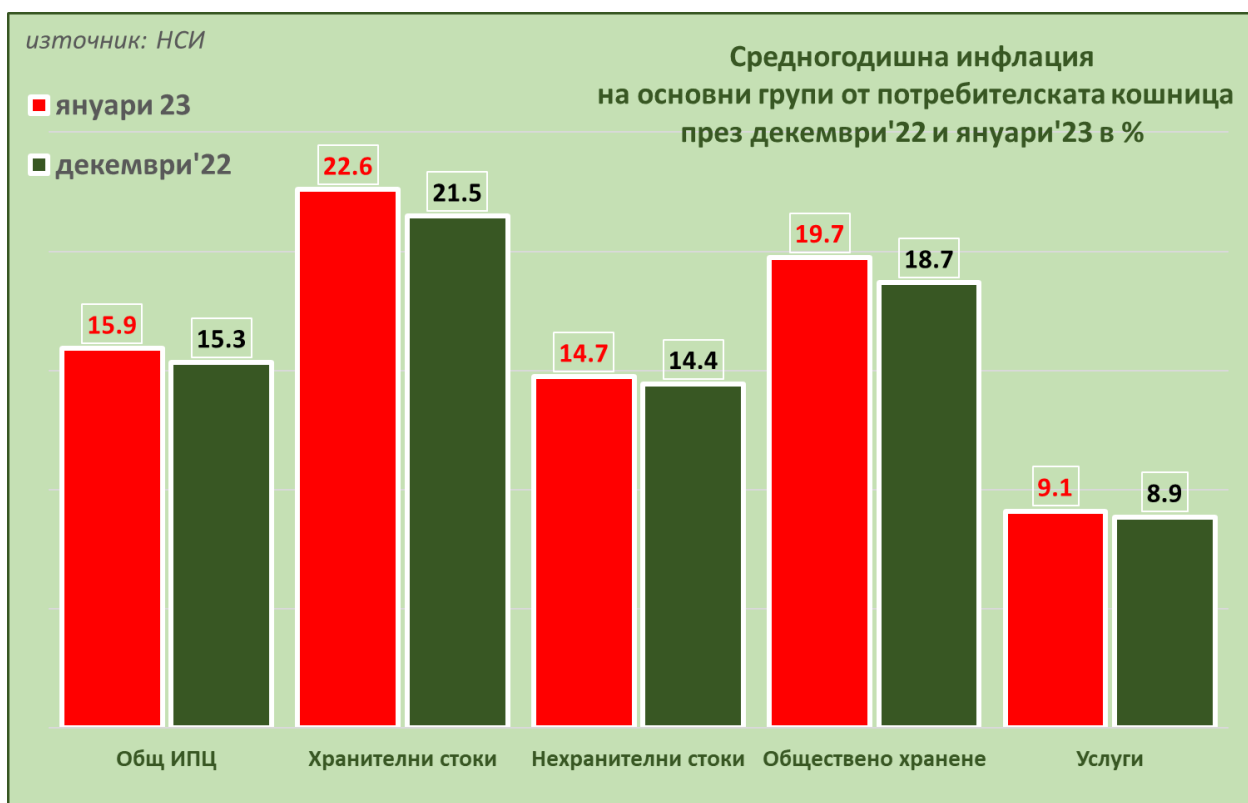
⁸ *Хоризонталните хистограми в колоните визуализират движението на стойностите през годините

Увеличението на стойността на хранителните стоки в потребителската кошница за последните осем години е 31 пункта или 69%. *Таблица 4, фигура 14*

Месечната инфлация през януари 2023 г. по данни на НСИ е 1.1%, а годишната инфлация е 16.4%. *фигура 15*



фигура 14 Стойност на потребителската кошница през януари 2016/2023 г. (ДКСБТ)



фигура 15 Инфлация на основни групи от потребителската кошница през декември 2022 г. и януари 2023 г. (НСИ)

- **Анализ на цените на хранителни стоки по региони**

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони през месец януари показва, че маржът на цените в различните области от средната за страната цена е в диапазона ± 50 - 94%. Таблица 5, фигура 16

Средната за страната през месец януари 2023 г. цена на захарта е 2,49 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Смолян – 2.90лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Бургас – 1,66 лв./кг. На по-висока от средната за страната цена захарта се е търгувала в 64% от тържищата, в две от областите цената е на нивата на средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са 64%.

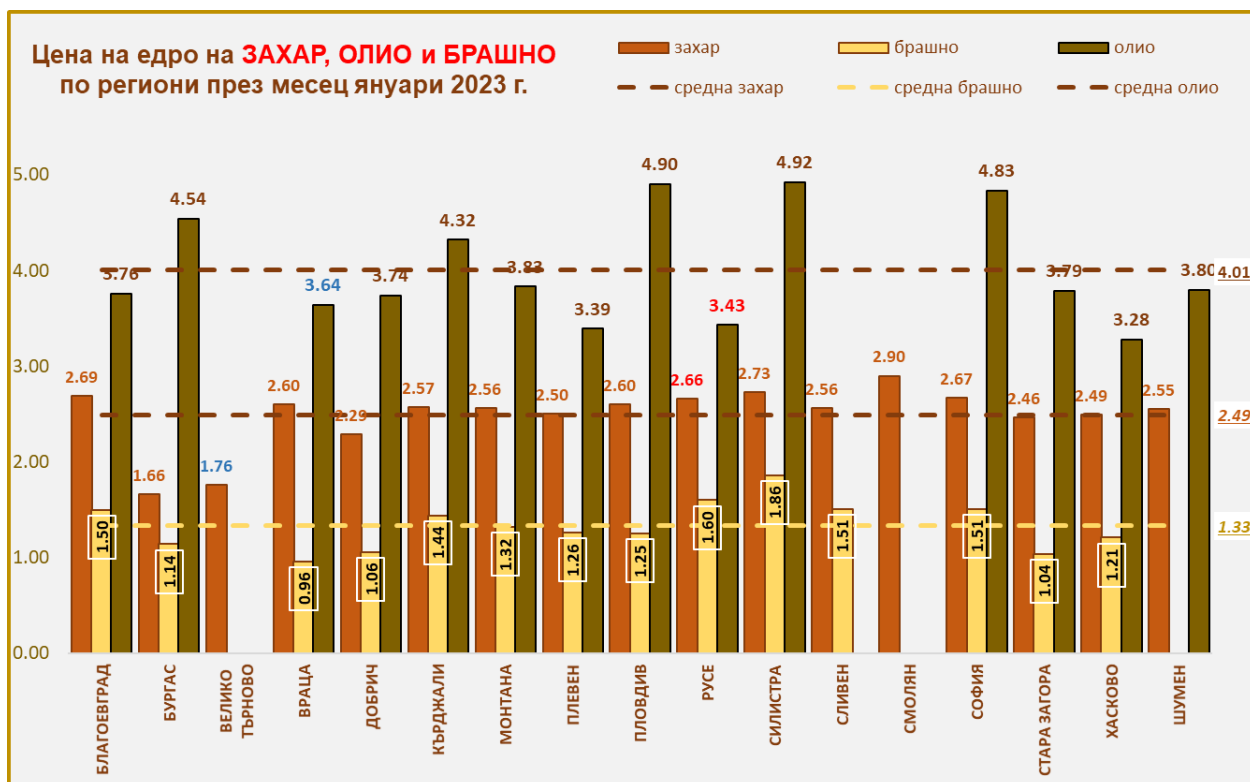
При средна за страната цена на олиото 4,01 лв./л, най-високи стойности са отчетени в област Силистра – 4,92 лв./л, а минималната средна за месеца цена е била в област Хасково – 3,28 лв./л. Отклоненията в цените в различните региони са 50%. В 36% от тържищата олиото се е търгувало над средната за страната цена.

На най-висока средна цена брашното се е търгувало през януари в Силистренска област – 1,86 лв./кг, най-ниската стойност е била в област Враца – 0,96 лв./кг. Средно месечната цена на брашното за страната е 1,33 лв./кг. В 43% от областите брашното се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, а маржът в цените в различните региони е 94%.

Таблица 5 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец януари 2023 г.*⁹

ОБЛАСТ	ЗАХАР	средна захар	изменение спрямо средната	БРАШНО	средна брашно	изменение спрямо средната	ОЛИО	средна олио	изменение спрямо средната	
БЛАГОВЕГРАД	2.69	2.49	8	1.50	1.33	13	3.76	4.01	-6	
БУРГАС	1.66	2.49	-33	1.14	1.33	-14	4.54	4.01	13	
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	1.76	2.49	-29		1.33			4.01		
ВРАЦА	2.60	2.49	4	0.96	1.33	-28	3.64	4.01	-9	
ДОБРИЧ	2.29	2.49	-8	1.06	1.33	-20	3.74	4.01	-7	
КЪРДЖАЛИ	2.57	2.49	3	1.44	1.33	8	4.32	4.01	8	
МОНТАНА	2.56	2.49	3	1.32	1.33	-1	3.83	4.01	-4	
ПЛЕВЕН	2.50	2.49	0	1.26	1.33	-5	3.39	4.01	-15	
ПЛОВДИВ	2.60	2.49	4	1.25	1.33	-6	4.90	4.01	22	
РУСЕ	2.66	2.49	7	1.60	1.33	20	3.43	4.01	-14	
СИЛИСТРА	2.73	2.49	10	1.86	1.33	40	4.92	4.01	23	
СЛИВЕН	2.56	2.49	3	1.51	1.33	14		4.01		
СМОЛЯН	2.90	2.49	16		1.33			4.01		
СОФИЯ	2.67	2.49	7	1.51	1.33	14	4.83	4.01	20	
СТАРА ЗАГОРА	2.46	2.49	-1	1.04	1.33	-22	3.79	4.01	-5	
ХАСКОВО	2.49	2.49	0	1.21	1.33	-9	3.28	4.01	-18	
ШУМЕН	2.55	2.49	2		1.33			3.80	4.01	-5
Spaklines										

⁹ *. Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и



фигура 16 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. януари 2023 г. по области

• Анализ на цените на млечни продукти по региони

Таблица 6 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец януари 2023 г. ^{*10}

ОБЛАСТ	КАШКАВАЛ	средна кашкавал	изменение спрямо средната	СИРЕНЕ	средна сирене	изменение спрямо средната	МАСЛО	средна масло	изменение спрямо средната
БЛАГОВЕВГРАД	▼ 16.36	17.10	-4	▲ 13.13	11.46	15	▲ 2.89	2.84	2
БУРГАС		17.10		▼ 8.66	11.46	-24		2.84	
ВРАЦА	▲ 19.07	17.10	12	▲ 12.50	11.46	9	▼ 2.73	2.84	-4
ДОБРИЧ	▼ 14.93	17.10	-13	▼ 7.78	11.46	-32		2.84	
КЪРДЖАЛИ	▲ 18.54	17.10	8	▲ 11.78	11.46	3	▲ 2.92	2.84	3
МОНТАНА	▲ 18.50	17.10	8	▲ 11.93	11.46	4		2.84	
ПЛЕВЕН	▲ 17.70	17.10	4	▼ 10.89	11.46	-5	▼ 2.64	2.84	-7
ПЛОВДИВ	▲ 18.65	17.10	9	▲ 17.10	11.46	49		2.84	
СИЛИСТРА		17.10		▲ 12.14	11.46	6	▲ 3.02	2.84	6
СЛИВЕН		17.10		▼ 7.03	11.46	-39		2.84	
СОФИЯ	▼ 12.53	17.10	-27		11.46			2.84	
СТАРА ЗАГОРА	▲ 17.59	17.10	3	▲ 13.14	11.46	15		2.84	
Sparklines									

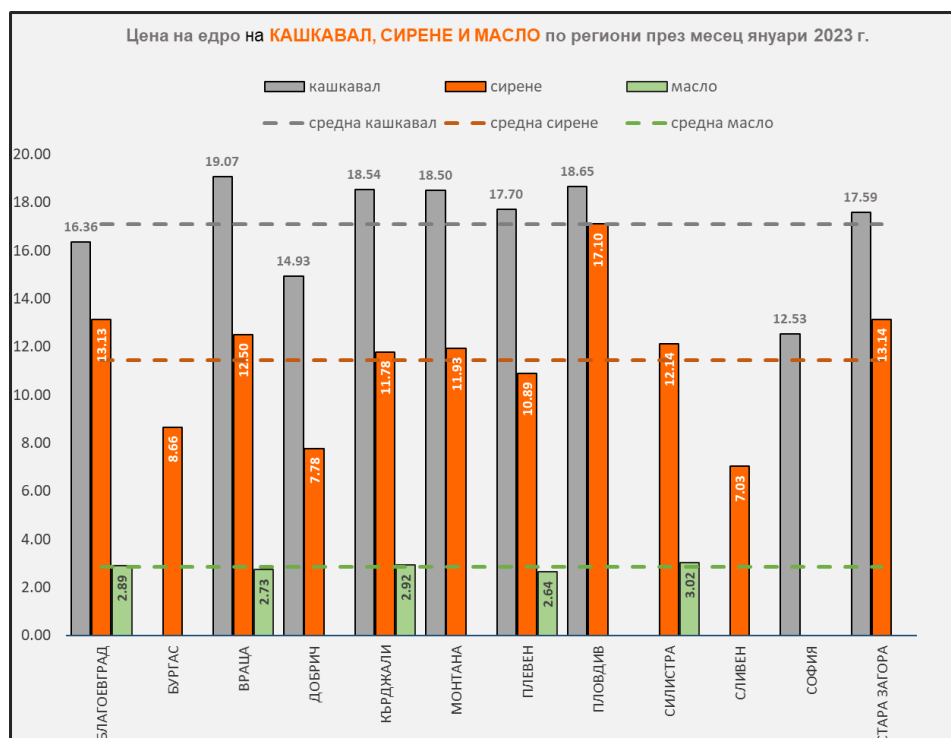
¹⁰ Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

Анализът на цените на едро на млечните продукти кашкавал, сирене и масло по региони показва, че отклоненията в цените в различните области от средната за страната цена са в диапазон 52-143%, като тези отклонения са по – големи при кравето сирене. *Таблица 6, фигура 17*

Средната за страната през месец януари 2023 г. цена на кашкавала е 17,10 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Враца– 19,07 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област София – 12,53 лв./кг. В 66% от областите, в които има данни за продажби, тя е била по-висока от средната, а отклоненията в цените в различните региони са 52%.

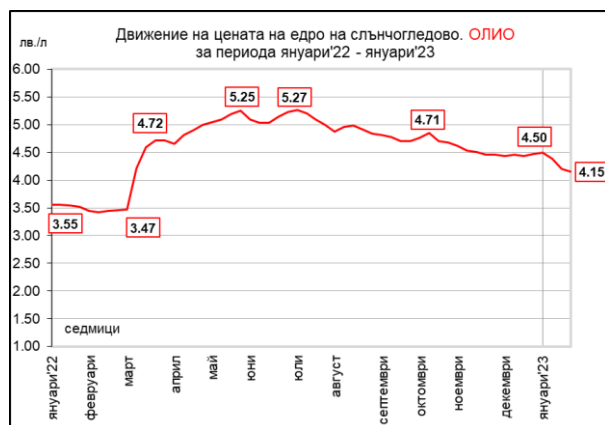
При средна за страната цена на сиренето 11,46 лв./кг, най-високи стойности са отчетени в област Пловдив – 17,10 лв./кг, а минималната средна за месеца цена е била в област Сливен – 7,03 лв./кг. В 66% от областите сиренето се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са 143%. Този марж на цените при сиренето се дължи на различното качество и различните фирми производителки, които търгуват на съответните тържища. В една от областите цената е на нивата на средната за страната.

При средна за страната за месец януари цена на маслото 2,84 лв./бр., най-високи стойности са отчетени в област Силистра – 3,02 лв./бр., а минималната средна за месеца цена е била в област Плевен – 2,64 лв. В 63% от областите маслото се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са 14%.

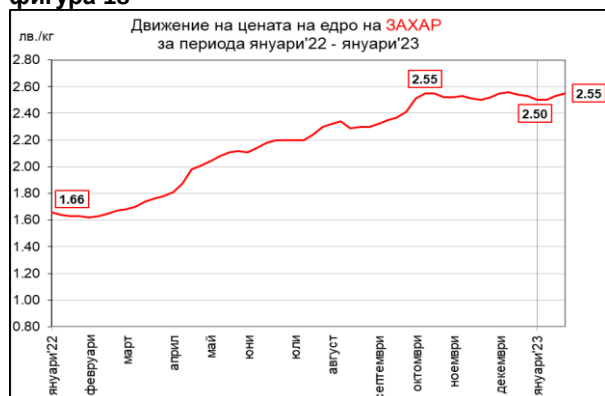


фигура 17 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. януари 2023 г. по области

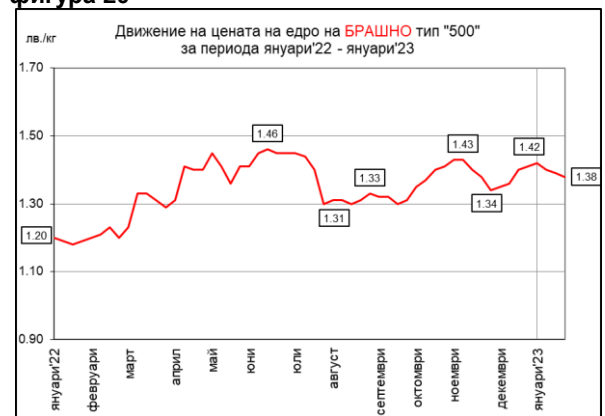
- **Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби**



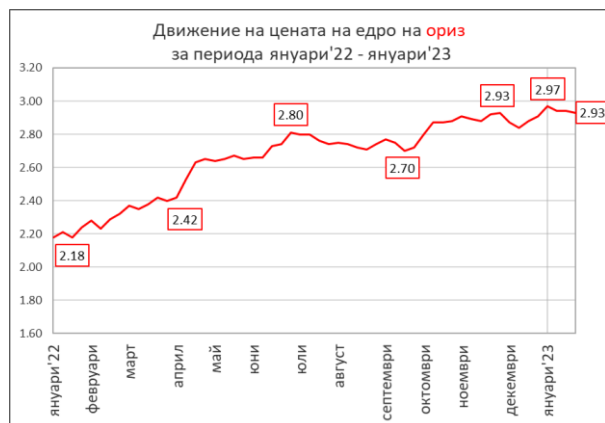
фигура 18



фигура 20



фигура 22



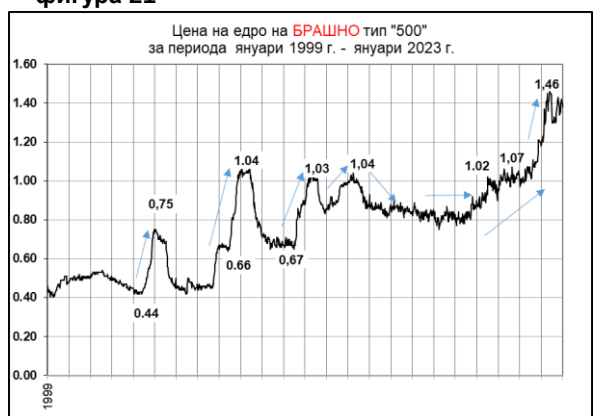
фигура 24



фигура 19



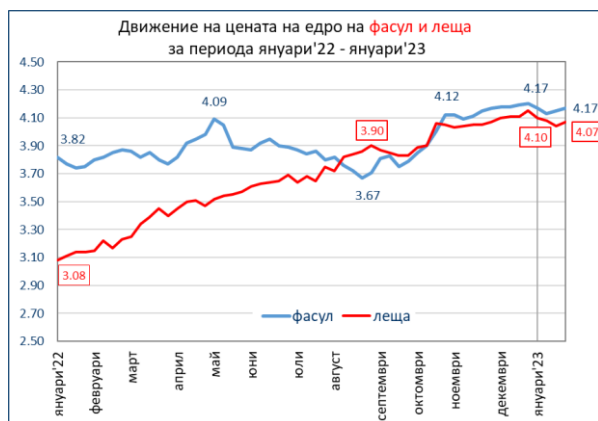
фигура 21



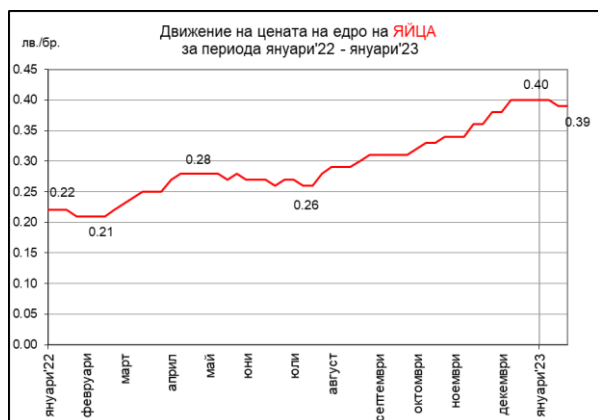
фигура 23



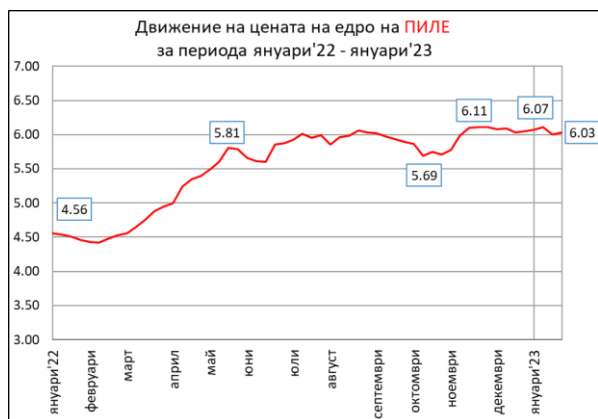
фигура 25



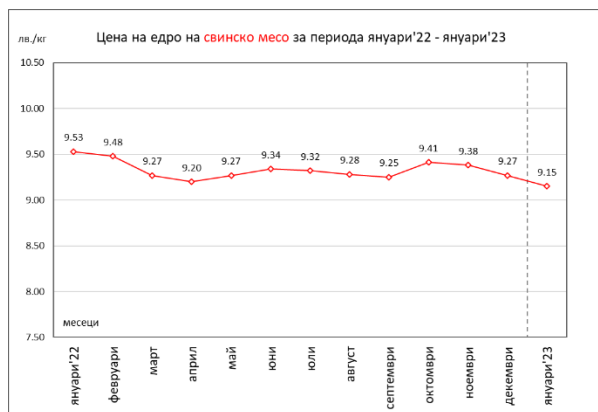
фигура 26



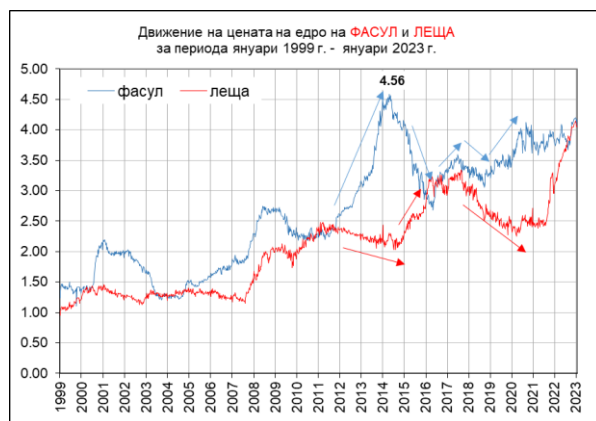
фигура 28



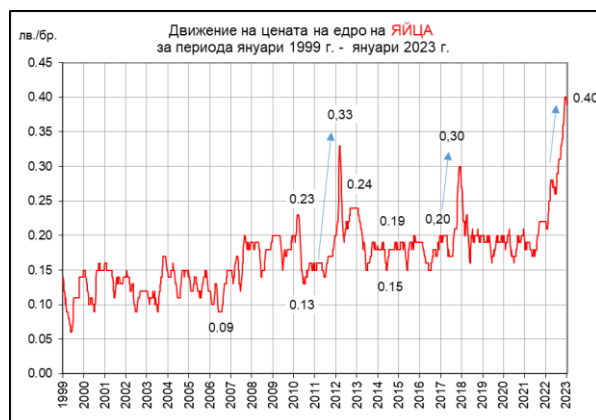
фигура 30



фигура 32



фигура 27



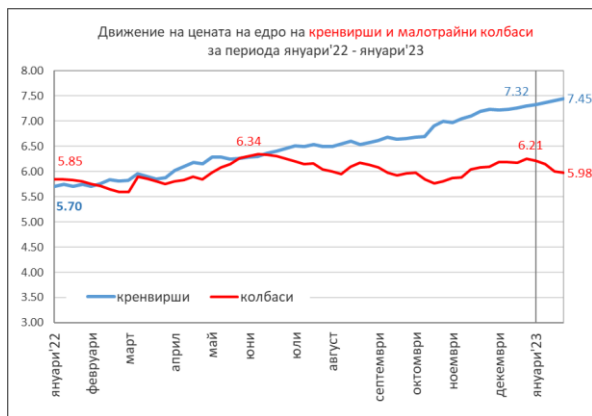
фигура 29



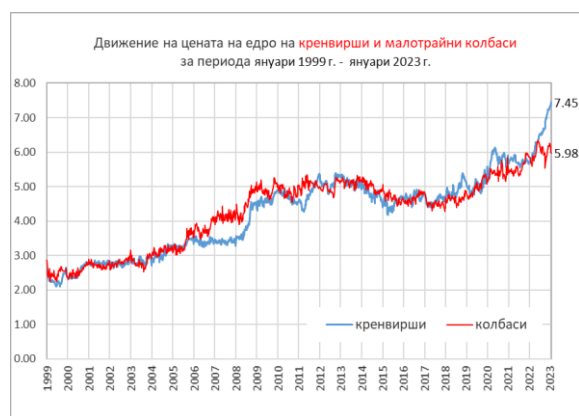
фигура 31



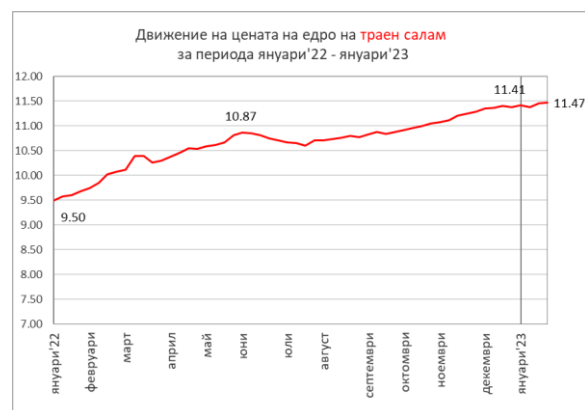
фигура 33



фигура 34



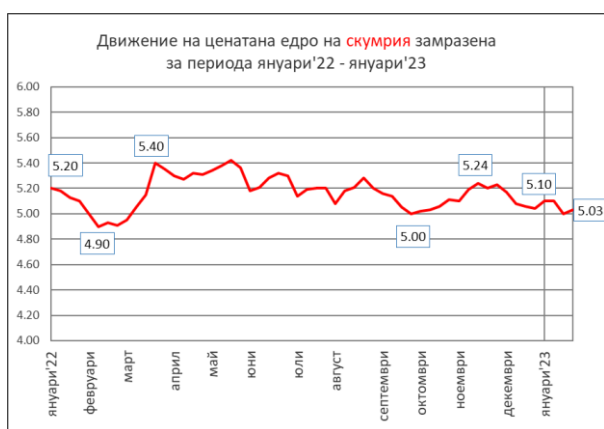
фигура 35



фигура 36



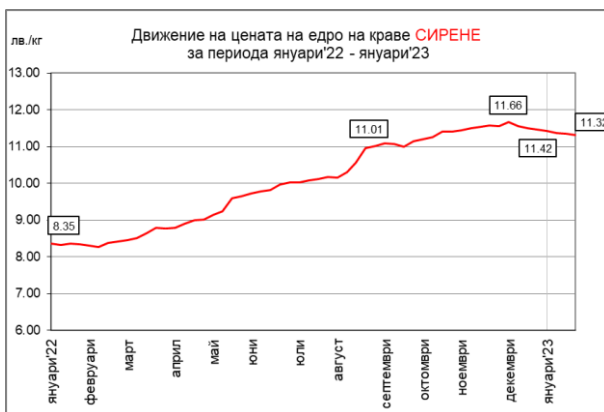
фигура 37



фигура 38



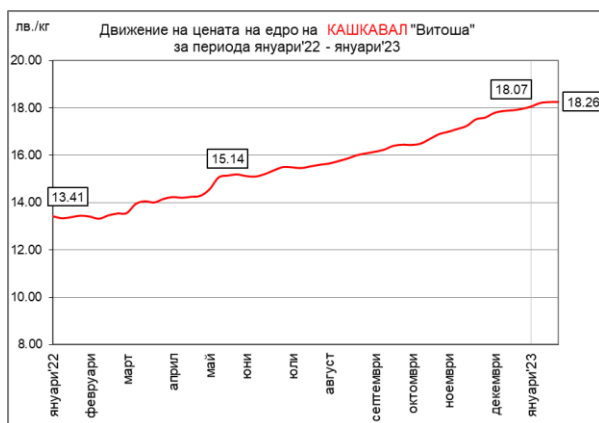
фигура 39



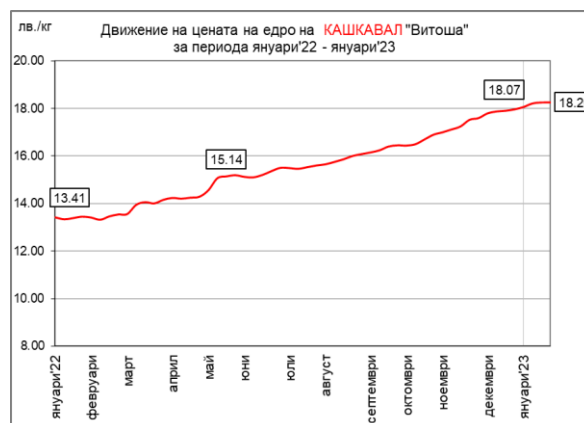
фигура 40



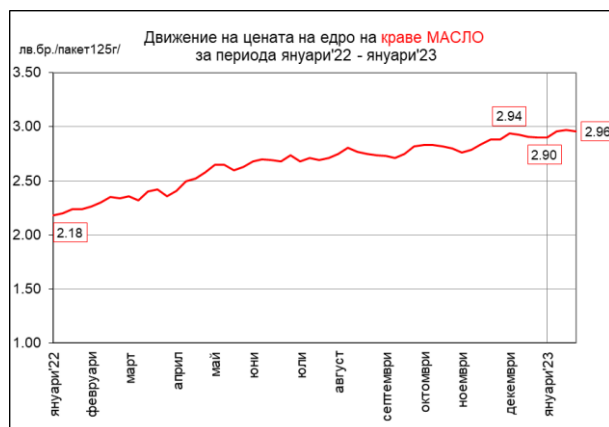
фигура 41



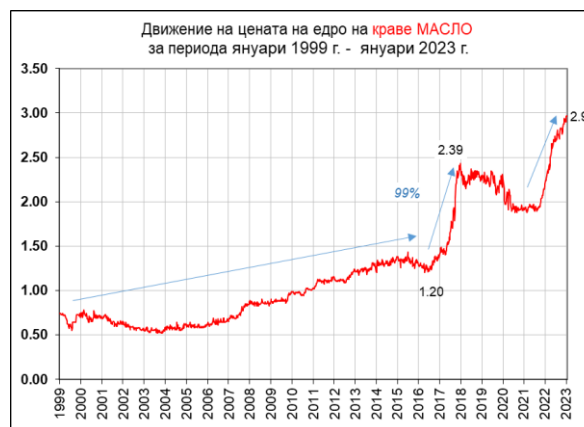
фигура 42



фигура 43



фигура 44



фигура 45

Плодове и зеленчуци

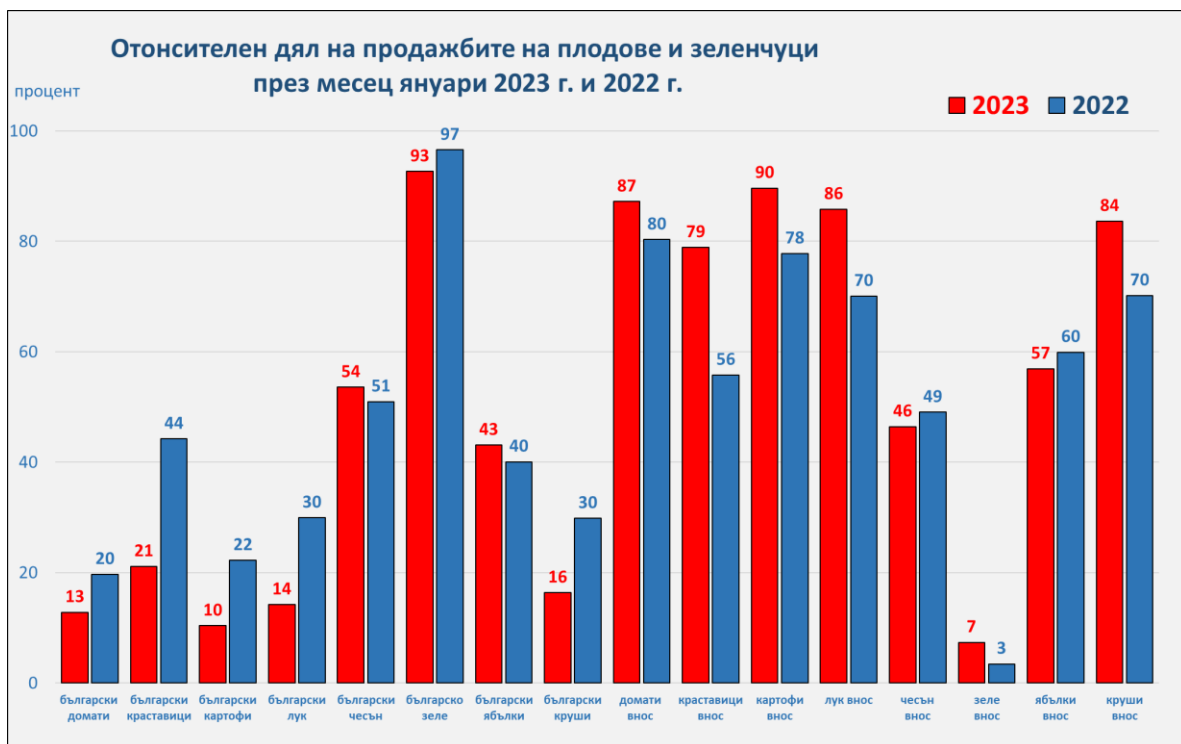
От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават.

Наблюденията върху пазара на зеленчуците и плодовете през м. януари показват, че относителният дял на предлаганите количества българска продукция на повечето стоки е по-малък от дела на продажбите от внос.

Мониторингът на пазара на зеленчуци през месеца показва превес на вносната продукция при продажбите на домати (87%), краставици (79%), картофи (90%) и лук (86%). Предлаганите количества българско зеле са по-големи от вноса, като относителният дял е 93%. Количествата български чесън и български ябълки са съпоставими с тези от внос. *фигура 46*



фигура 46 Относителен дял на продажбите на плодове и зеленчуци през м. януари 2023 г.



фигура 47 Относителен дял на продажбите на плодове и зеленчуци през м. януари 2022/2023 г.

Сравнителният анализ на продажбите през месец януари тази година в сравнение със същия месец на миналата година показва, че с изключение на чесъна, количествата на всички останали стоки, предмет на този анализ през тази година са по-малки от предходната година. *фигура 47*

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците**

Движението на кривата на ИТЦ¹¹ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а през последните години. Минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през юли - август.

През третата седмица на април 2022 г. този индекс стъпи на най-високото до момента ниво от 2,064 пункта и тези стойности са пикови за последните 20 години.

В началото на 2023 г. кривата стартира от ниво 1,918 пункта. През следващите седмици стойностите рязко се покачват и стъпват в края на месеца на ниво от 2,012 пункта. Повишението на индекса в сравнение с началото на месеца е 5%.

В сравнение със същия месец на предходната година средномесечните стойностите са с около 17% по-високи. *фигура 48*

Върху движението на индекса през месеца рефлектира сезонното поскъпване на повечето от зеленчуците. *фигура 49*



фигура 48 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2022 г. – януари 2023 г.

¹¹ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони



фигура 49 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – януари 2023 г

- **Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база**

През месец януари трендовете на цените на плодове и зеленчуците са преобладаващо възходящи.

Цените на домати се покачват на месечна база с 3-13%, краставиците посъпват спрямо предходния месец с 11-14%. Цените на останалите зеленчуци, предмет на този анализ се покачват в диапазона 10-15%, а цените на лука се повишават значително с 22-28%.

Цената на българския чесън се задържа около нивото от предходния месец, а морковите леко поевтиняват на месечна база с 4%.

През месец януари цените на плодовете се покачват, като най-голямо посъпване има при гроздето от внос – 33%. Ябълките, бананите, кивито и лимоните посъпват в диапазона 4-12%, а цените на портокалите и мандарините се задържат около нивата от предходния месец. *Таблица 7*

На годишна база отклоненията на цените на стоките в тази група са с преобладаващо положителни трендове.

Доматите поскъпват на годишна база в диапазона 20-29%. Най-силен ръст на цените е регистриран при лука (70-90%). Картофите и червеният пипер поскъпват с около 50%.

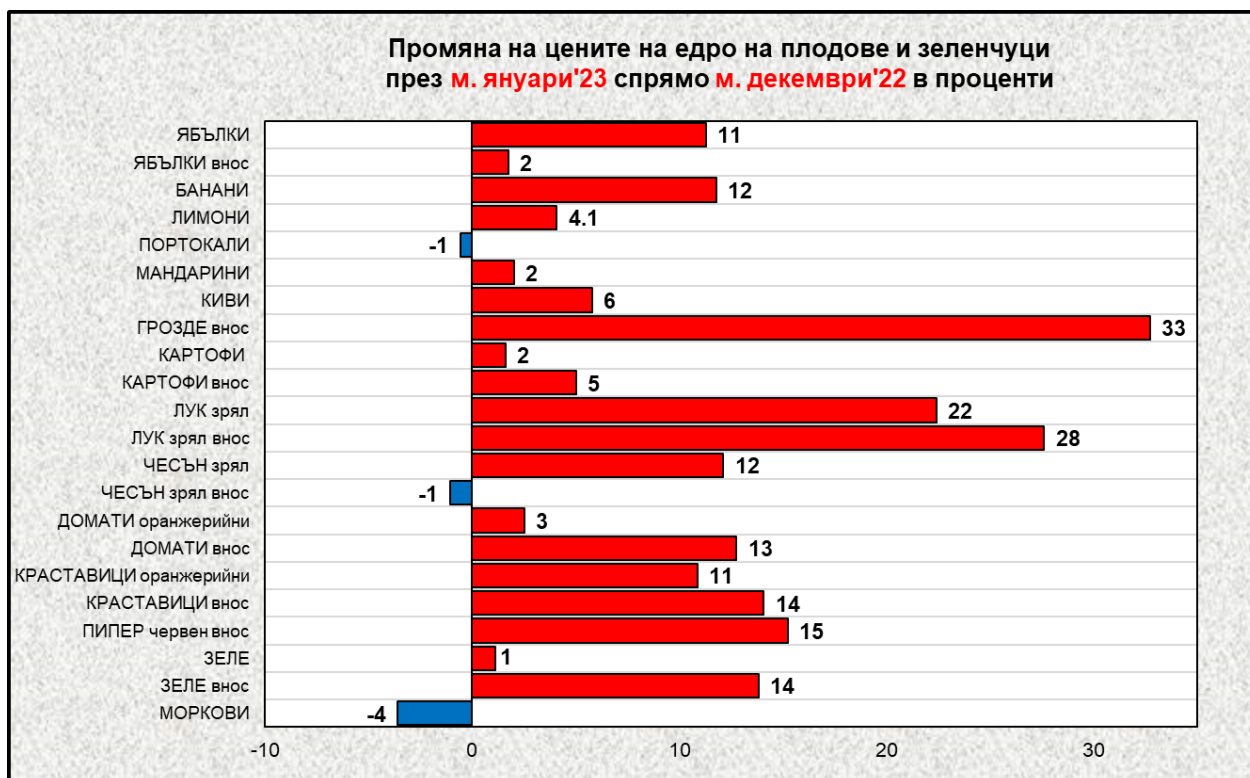
Поевтиняване на месечна база има при зелето (13-20%) и чесъна (6-12%).

При цените на плодовете има поскъпване на годишна база от 38-43% на бананите и лимоните, а с около 10% е поскъпването на ябълките и портокалите. Цената на кивито е малко под нивото от миналата година, а гроздето се търгува на цените от същия месец на предходната година. Таблица 7, фигура 51

Таблица 7 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за януари на месечна, годишна база^{*12}

СТОКА	декември'22	януари'23				януари'22		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.		цена	промяна в %	промяна в лв.
ЯБЪЛКИ	1.24	1.38	▲ 11	0.14		1.34	▲ 3	0.04
ЯБЪЛКИ внос	1.72	1.75	▲ 2	0.03		1.55	▲ 13	0.20
БАНАНИ	2.80	3.13	▲ 12	0.33		2.27	▲ 38	0.86
ЛИМОНИ	2.45	2.55	▲ 4	0.10		1.78	▲ 43	0.77
ПОРТОКАЛИ	1.75	1.74	▲ -1	-0.01		1.60	▲ 9	0.14
МАНДАРИНИ	1.95	1.99	▲ 2	0.04		1.93	▲ 3	0.06
КИВИ	2.06	2.18	▲ 6	0.12		2.31	▼ -6	-0.13
ГРОЗДЕ внос	2.75	3.65	▲ 33	0.90		3.67	▲ -1	-0.02
КАРТОФИ	1.22	1.24	▲ 2	0.02		0.83	▲ 49	0.41
КАРТОФИ внос	1.19	1.25	▲ 5	0.06		0.97	▲ 29	0.28
ЛУК зрял	1.16	1.42	▲ 22	0.26		0.76	▲ 87	0.66
ЛУК зрял внос	1.05	1.34	▲ 28	0.29		0.77	▲ 74	0.57
ЧЕСЪН зрял	3.71	4.16	▲ 12	0.45		4.44	▼ -6	-0.28
ЧЕСЪН зрял внос	3.82	3.78	▲ -1	-0.04		4.28	▼ -12	-0.50
ДОМАТИ оранжерийни	3.15	3.23	▲ 3	0.08		2.69	▲ 20	0.54
ДОМАТИ внос	2.74	3.09	▲ 13	0.35		2.40	▲ 29	0.69
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	3.49	3.87	▲ 11	0.38		3.85	▲ 1	0.02
КРАСТАВИЦИ внос	2.84	3.24	▲ 14	0.40		3.20	▲ 1	0.04
ПИПЕР червен внос	3.28	3.78	▲ 15	0.50		2.52	▲ 50	1.26
ЗЕЛЕ	0.88	0.89	▲ 1	0.01		1.02	▼ -13	-0.13
ЗЕЛЕ внос	0.65	0.74	▲ 14	0.09		0.93	▼ -20	-0.19
МОРКОВИ	1.12	1.08	▼ -4	-0.04		0.96	▲ 13	0.12
МОРКОВИ внос	0.94	1.07	▲ 14	0.13		0.93	▲ 15	0.14
САЛАТИ	0.88	0.86	▼ -2	-0.02		0.94	▼ -9	-0.08
РЕПИ	0.87	0.95	▲ 9	0.08		0.86	▲ 10	0.09

¹² * Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

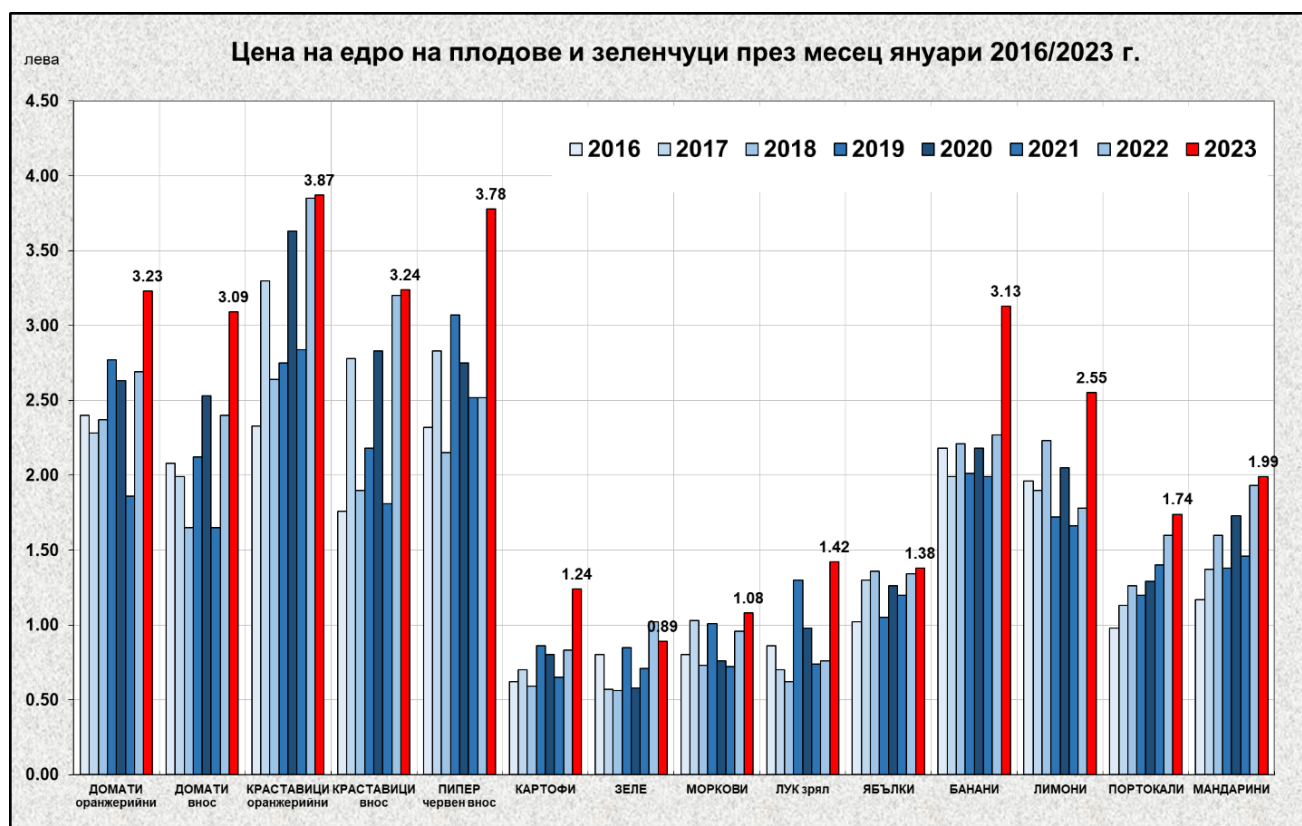


фигура 50 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през януари'23 на месечна база



фигура 51 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през януари'23 на годишна база

- Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през януари 2016/2023 г.



фигура 52 Цени на едро на плодовете и зеленчуците през януари 2016/2023 г.

Таблица 8 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец януари за периода 2016/2023 г.*¹³

януари	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	ПИПЕР червен внос	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ	ЛИМОНИ	ПОРТОКАЛИ	МАНДАРИНИ	стойност на единица продукт
2016	2.40	2.08	2.33	1.76	2.32	0.62	0.80	0.80	0.86	1.02	2.18	1.96	0.98	1.17	21
2017	2.28	1.99	3.30	2.78	2.83	0.70	0.57	1.03	0.70	1.30	1.99	1.90	1.13	1.37	24
2018	2.37	1.65	2.64	1.90	2.15	0.59	0.56	0.73	0.62	1.36	2.21	2.23	1.26	1.60	22
2019	2.77	2.12	2.75	2.18	3.07	0.86	0.85	1.01	1.30	1.05	2.01	1.72	1.20	1.38	24
2020	2.63	2.53	3.63	2.83	2.75	0.80	0.58	0.76	0.98	1.26	2.18	2.05	1.29	1.73	26
2021	1.86	1.65	2.84	1.81	2.52	0.65	0.71	0.72	0.74	1.20	1.99	1.66	1.40	1.46	21
2022	2.69	2.40	3.85	3.20	2.52	0.83	1.02	0.96	0.76	1.34	2.27	1.78	1.60	1.93	27
2023	3.23	3.09	3.87	3.24	3.78	1.24	0.89	1.08	1.42	1.38	3.13	2.55	1.74	1.99	33
Sparklines															

¹³ * Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините на периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на стоките за съответната година. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. януари 2023 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2016 – 2023 г.) показва следните тенденции: *Таблица 8, фигура 52*

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. януари на последните осем години е функция и от конкретните метеорологични условия, а цените им често са по-високи от вносните.

- Цените на всички зеленчуци, предмет на този анализ минават значително над нивата от предходните години на периода.

- Изключение от общата тенденция прави цената на зелето, която остава под нивото от предходната година и се доближава до нивото от същия месец на 2019 г.

Анализът на стойността за единица продукт на 14 плодове и зеленчуци, включени в потребителската кошница показва, че през месец януари 2023 г. сумата е 33 лв., като нарастването на тази стойност спрямо предходната година е 6 пункта (22%).

Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2016 – 2023 г

Увеличението на стойността на плодовете и зеленчуците в потребителската кошница за последните осем години е 12 пункта или 57%. *Таблица 4, фигура 14*

• **Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони**

Анализът на цените на едро на зеленчуците по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони са в диапазона 38-46%. *Таблица 9, фигура 53*

Най-високи цени на домати са регистрирани на тържищата в област Силистра (4,18 лв./кг), а най-ниските съответно в област Хасково (2,86 лв./кг). Средните за страната месечни цени на домати са 3,44 лв./кг. В 46% от областите цената е била по-висока от средната, в една област тя е била на нивото около средната за страната, а маржът е 46%.

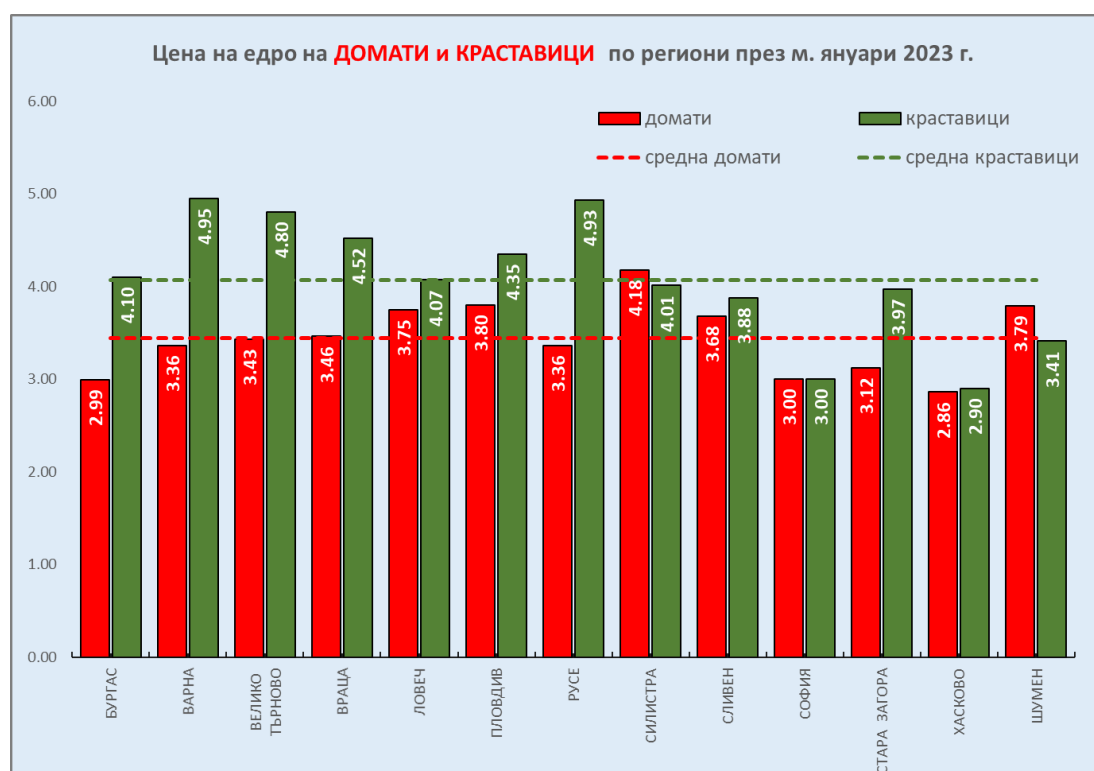
Краставиците са се търгували на най-високи цени във Варна (4,95 лв./кг), а най-ниските цени през януари са регистрирани на тържищата в Хасково – 2,90 лв./кг. При средна за страната цена на краставиците за месеца 4,07 лв./кг, в 38% от

областите цената е била по-висока, в две области тя е била на нивото на средната за страната, а маржът на цените в различните региони е 38%.

Високите стойности на маржа се дължат на различното качество и различните сортове на зеленчуците, които си търгуват на отделните тържища.

Таблица 9 Цени на едро на зеленчуци по области през януари 2023 г.*¹⁴

ОБЛАСТ	ДОМАТИ	средна домати	изменение спрямо средната	КРАСТАВИЦИ	средна краставици	изменение спрямо средната
БУРГАС	2.99	3.44	-13	4.10	4.07	1
ВАРНА	3.36	3.44	-2	4.95	4.07	22
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	3.43	3.44	0	4.80	4.07	18
ВРАЦА	3.46	3.44	1	4.52	4.07	11
ЛОВЕЧ	3.75	3.44	9	4.07	4.07	0
ПЛОВДИВ	3.80	3.44	10	4.35	4.07	7
РУСЕ	3.36	3.44	-2	4.93	4.07	21
СИЛИСТРА	4.18	3.44	22	4.01	4.07	-1
СЛИВЕН	3.68	3.44	7	3.88	4.07	-5
СОФИЯ	3.00	3.44	-13	3.00	4.07	-26
СТАРА ЗАГОРА	3.12	3.44	-9	3.97	4.07	-2
ХАСКОВО	2.86	3.44	-17	2.90	4.07	-29
ШУМЕН	3.79	3.44	10	3.41	4.07	-16
Sparklines						



фигура 53 Цени на едро на домати и краставици през м. януари 2023 г. по области

¹⁴ * Символите в клетките с цените визуализират движението на цената за съответната стока в различните области под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

Таблица 10 Цени на едро на плодове по области през януари 2023 г.*¹⁵

ОБЛАСТ	ЛИМОНИ	средна лимони	изменение спрямо средната	БАНАНИ	средна банани	изменение спрямо средната	ПОРТОКАЛИ	средна портокали	изменение спрямо средната
ВАРНА									

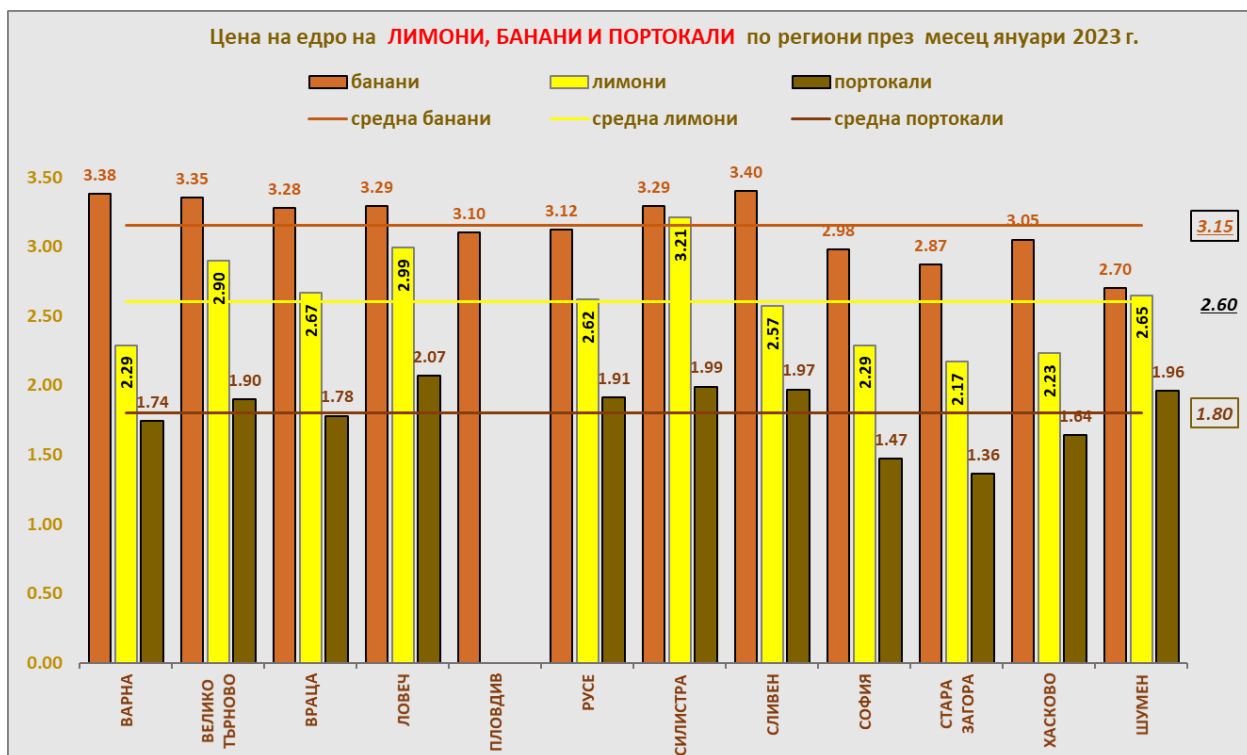
Наблюденията на цените по региони на бананите и цитрусовите плодове показват, че разликите в цените в страната са в диапазона 26-52%, като най-големият марж е при цената на портокалите. Таблица 10, фигура 54

При средна цена на лимоните през месеца 2,60 лв./кг, най-високите цени са регистрирани в Силистра (3,21 лв.), а минималните съответно са били в Стара Загора – 2,17 лв. Отклоненията в цените на лимоните в различните региони са 48%, а в 45% от областите цената е над средната за страната

Наблюденията на цените на портокалите по региони през януари показват, че при средна цена за месеца 1,80 лв./кг, най-високата стойност е регистрирана на стоковите тържища в област Ловеч – 2,07 лв./кг, а най-ниска в Стара Загора – 1,36 лв./кг. В 54% от областите цената е над средната за страната. Маржът между цените в отделните области е 52%. В един регион портокалите са се търгували на цена близка до средната.

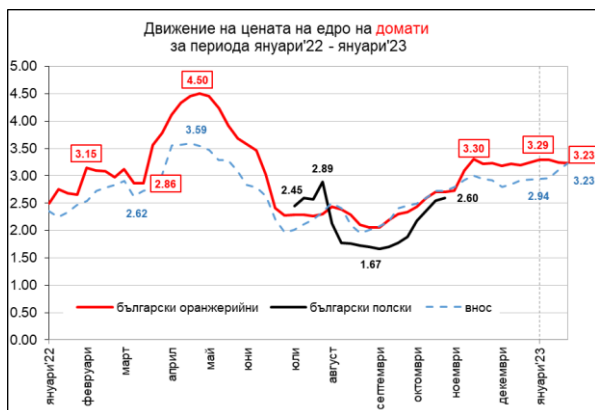
Бананите са се търгували през месеца най-скъпо в област Сливен (3,40 лв./кг), а най-евтини са били в област Шумен (2,70 лв./кг), при средна цена на бананите 2,15 лв./кг. В 50% от областите цената е била над средната за страната, а в една област тя се доближава до средната за страната. Отклоненията в цените в различните области е 26%.

¹⁵ * Оцветяването в клетките с цените визуализира градацията в големината на цената на съответната стока в различните области. Символите в същата колона показват отклоненията от средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).



фигура 54 Цени на едро на плодове през януари 2023 г. по области

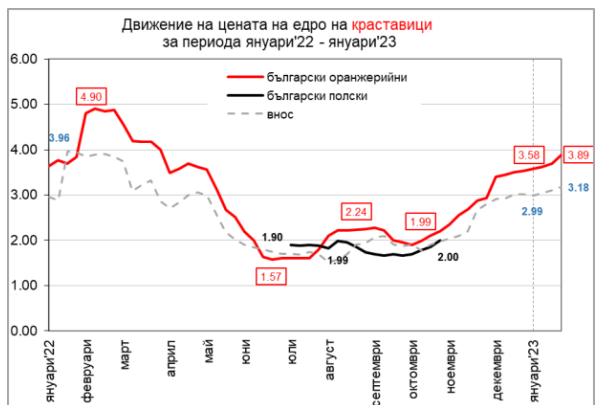
- Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци



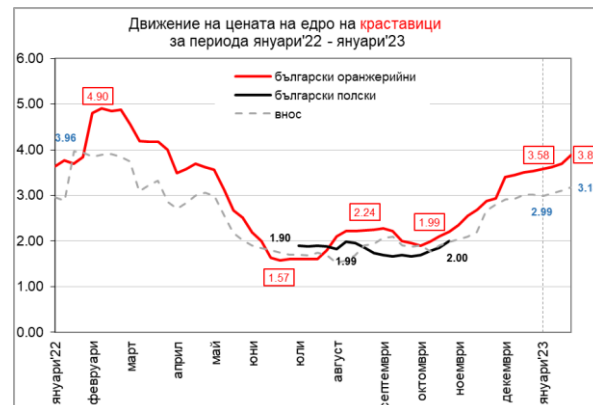
фигура 55



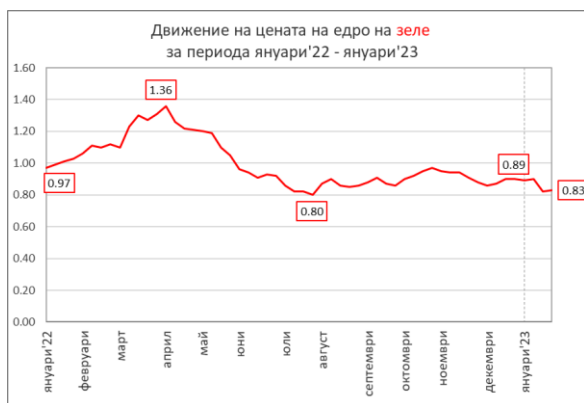
фигура 56



фигура 57



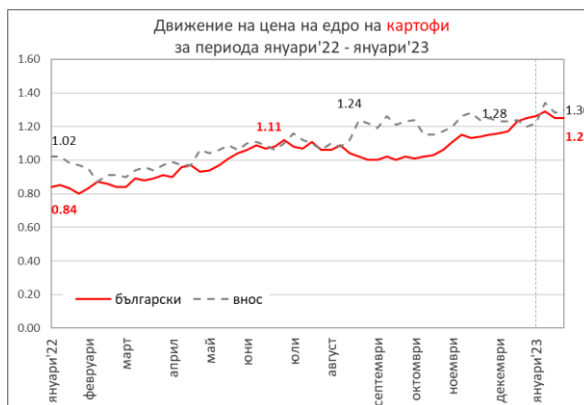
фигура 58



фигура 59



фигура 60



фигура 61



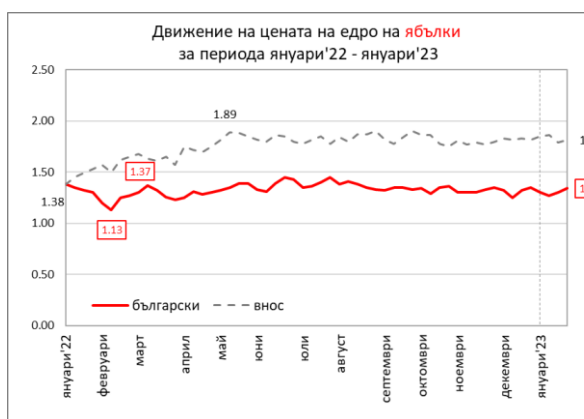
фигура 62



фигура 63



фигура 64



фигура 65



фигура 66



фигура 67



фигура 68



фигура 69

Международни цени

• Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН¹⁶

През януари Индексът на цените на храните¹⁷ на ФАО (Организацията по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) ФАО продължава да намалява. *фигура 70*

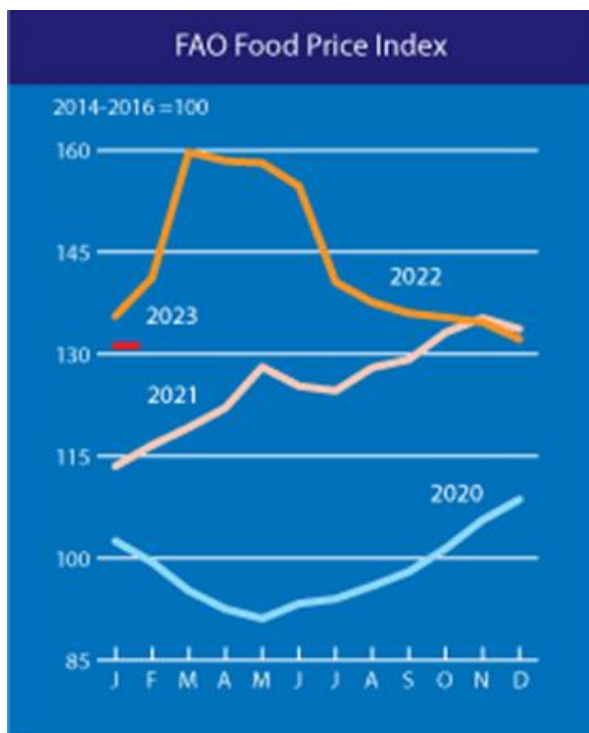
Таблица 11 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към януари 2023 г. ^{*18}

FAO MONTHLY FOOD PRICE INDICES (2014-2016=100)						
Date	Food Price Index	Meat	Dairy	Cereals	Oils	Sugar
2022-01	135.6	112.1	132.6	140.6	185.9	112.7
2022-02	141.2	113.9	141.5	145.3	201.7	110.5
2022-03	159.7	119.3	145.8	170.1	251.8	117.9
2022-04	158.4	121.9	146.7	169.7	237.5	121.5
2022-05	158.1	122.9	144.2	173.5	229.2	120.4
2022-06	154.7	125.9	150.2	166.3	211.8	117.3
2022-07	140.6	124.1	146.5	147.3	168.8	112.8
2022-08	137.6	121.1	143.4	145.6	163.3	110.5
2022-09	136.0	120.3	142.7	147.9	152.6	109.7
2022-10	135.4	116.8	139.3	152.3	151.3	108.6
2022-11	134.7	114.6	137.4	150.1	154.7	114.4
2022-12	132.2	113.7	138.2	147.3	144.6	117.2
2023-01	131.2	113.6	136.2	147.4	140.4	115.8

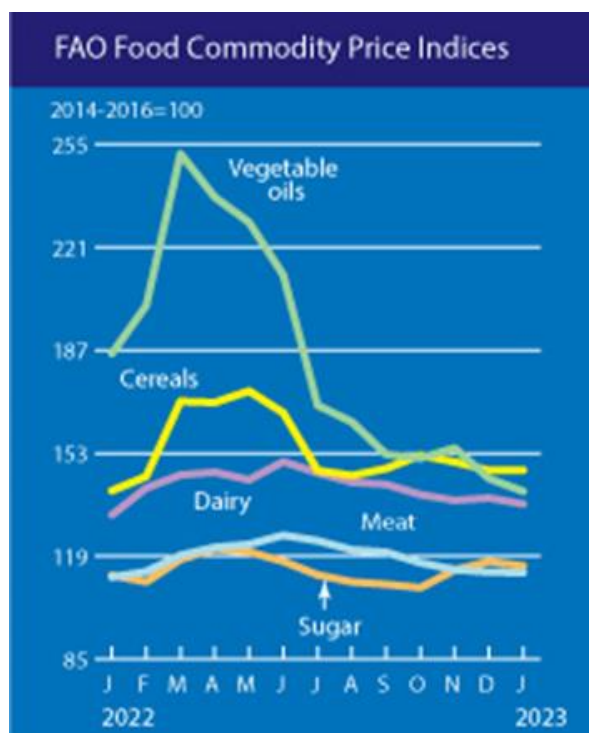
¹⁶ [Food and Agriculture Organization of the United Nations](https://www.fao.org/)

¹⁷ FFPI – FAO Food Price Index

¹⁸ *Оцветяването в клетките визуализира движението на индекса на съответната стокова група



фигура 70 ФАО индекс през януари'23



фигура 71 ФАО индекс на храните- януари'23

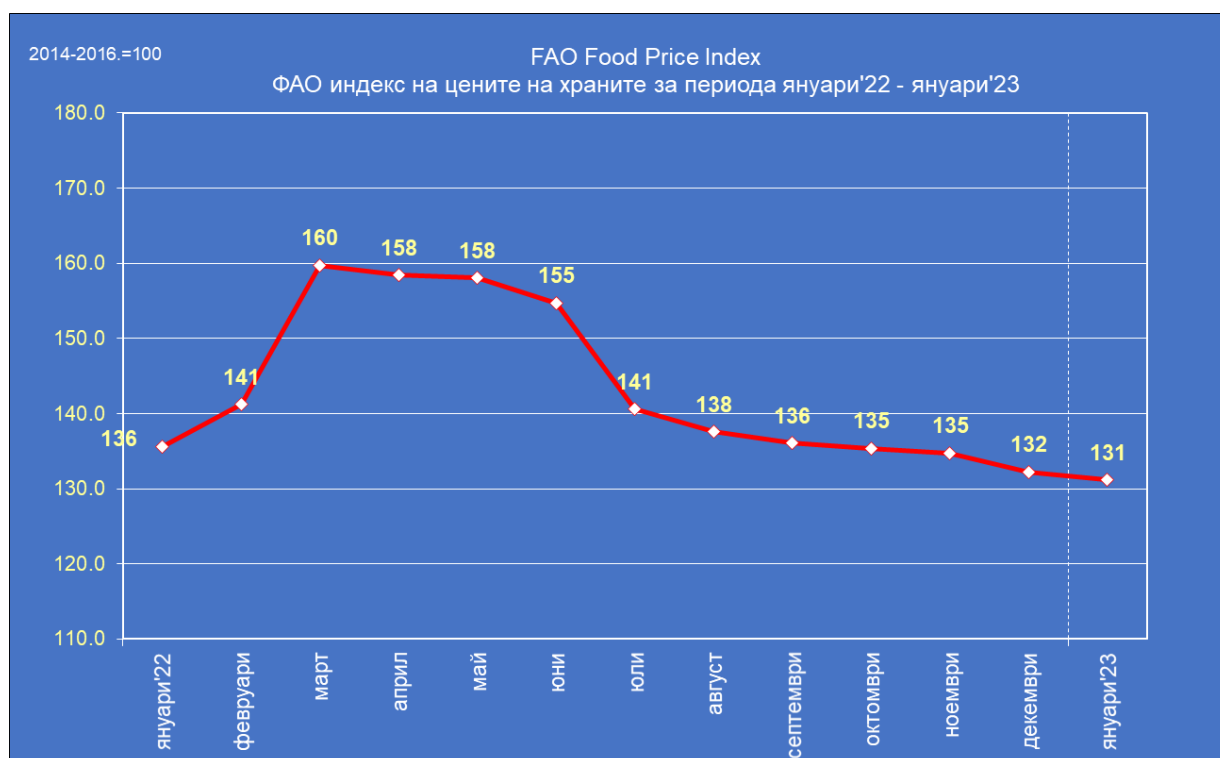
Движението на Индекса на цените на храните на Организацията за прехрана и земеделие на ООН отразява движението на международните цени на всички основни хранителни стоки и фуражи, които влизат в състава му.¹⁹

Средната стойност на индекса на цените на храните на ФАО през януари 2023 г. продължава да се понижава за десети пореден месец и стъпва на ниво от 131,2 пункта, което спрямо нивото му през декември е с 1,1 пункта (0,8%) по-ниско.

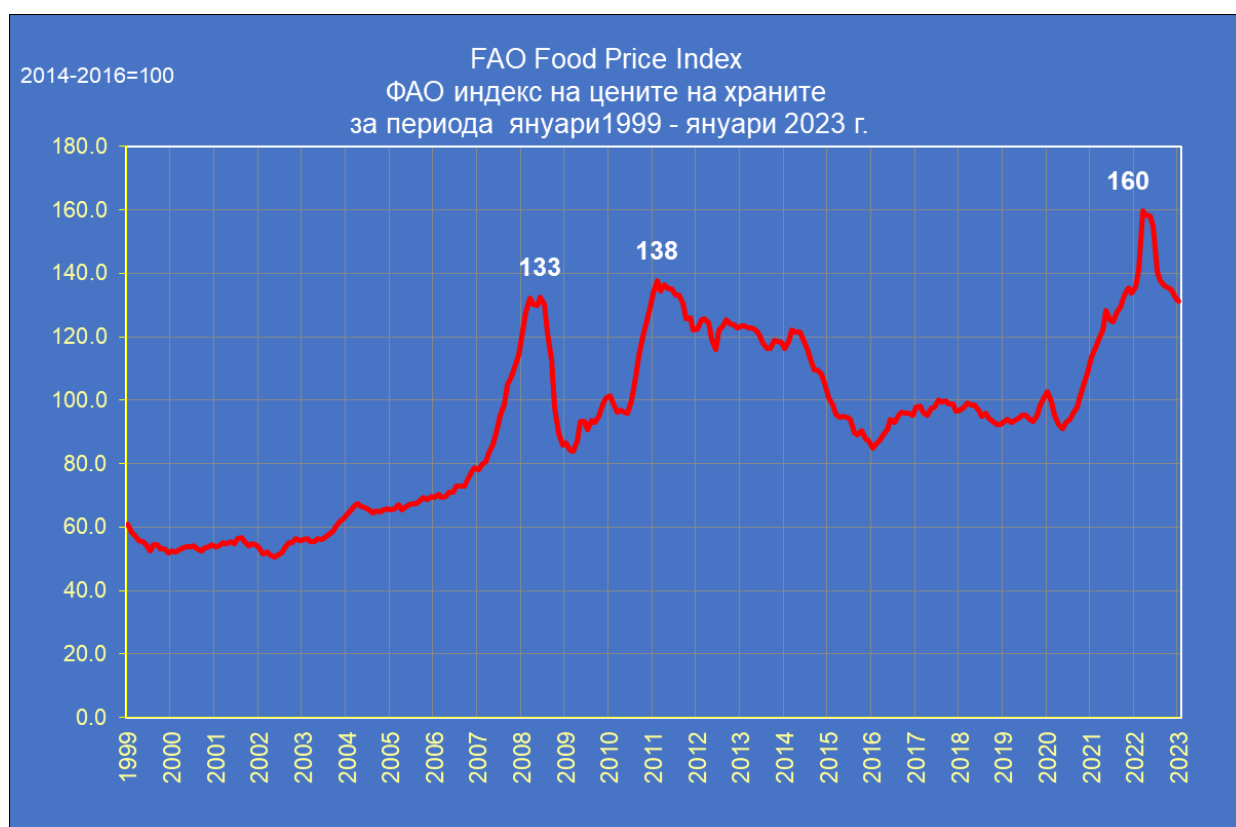
Отчитайки спада през изминалия месец, стойността на индекса се понижава с 28,6 пункта (17,9%) спрямо пиковото ниво, достигнато през март 2022 г.

Понижението на стойността на този индекс през януари се дължи на понижението на стойността на индексите на цените на растителните масла, млечните продукти и захарта на фона на относително стабилни цени на зърнените храни и месото. *Таблица 11, фигура 73, фигура 72*

¹⁹ В състава на ФАО индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.



фигура 72 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2022 г. – януари 2023 г.



фигура 73 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – януари 2023 г.

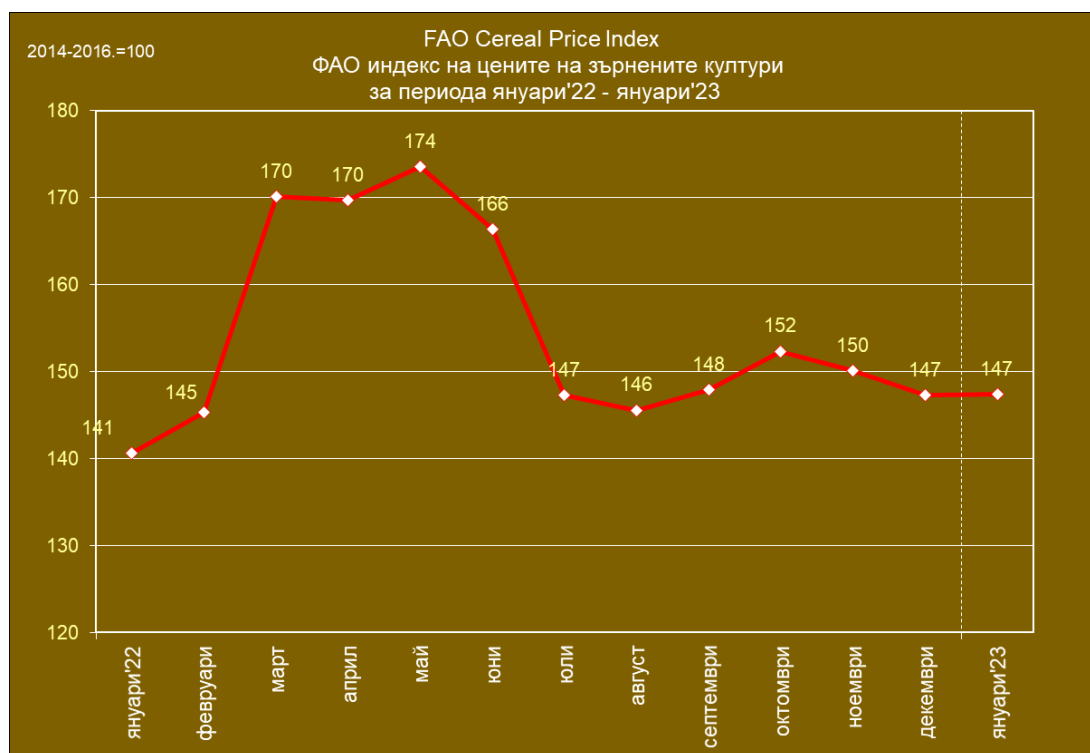
- **Международни цени на зърнените култури**

Средната стойност на индекса на цените на зърнените култури на ФАО²⁰ през януари е средно 147,4 пункта и е съвсем малко (0,1%) по-висока от декември. В сравнение същия месец на миналата година е с 6,7 пункта (4,85) по-висока.

Динамиката на световните цени на основните зърнени култури през януари е разнопосочна.

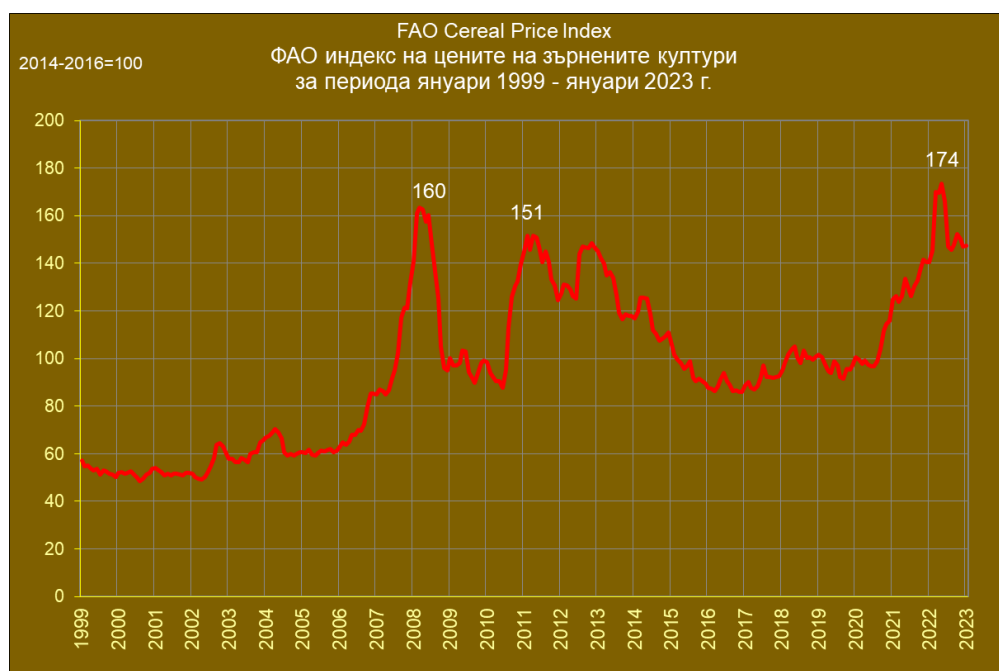
Цените на ориза и царевичата се повишават, докато тези на ечемика и пшеницата се понижават. Световните цени на царевичата също се повишават, макар и умерено (0,5%), главно поради притесненията от суша в Аржентина, компенсирайки низходяща тенденция в експортните цени на САЩ на фона на по-ниски обеми на продажби. *фигура 74*

При другите груби зърна световните цени на соргото също се повишават леко (0,9%), главно поради по-високите цени на царевичата и по-ниското производство в Съединените американски щати, най-големият световен износител, докато котировките на ечемика падат с 1,0%, следвайки световните цени на пшеницата. Международните цени на пшеницата са в низходяща тенденция за трети пореден месец, спадайки с 2,5% през януари, тъй като глобалните доставки се увеличават поради по-високите прогнози от предишните за производство в Австралия и Руската федерация. *фигура 75*



фигура 74 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'22 - януари'23

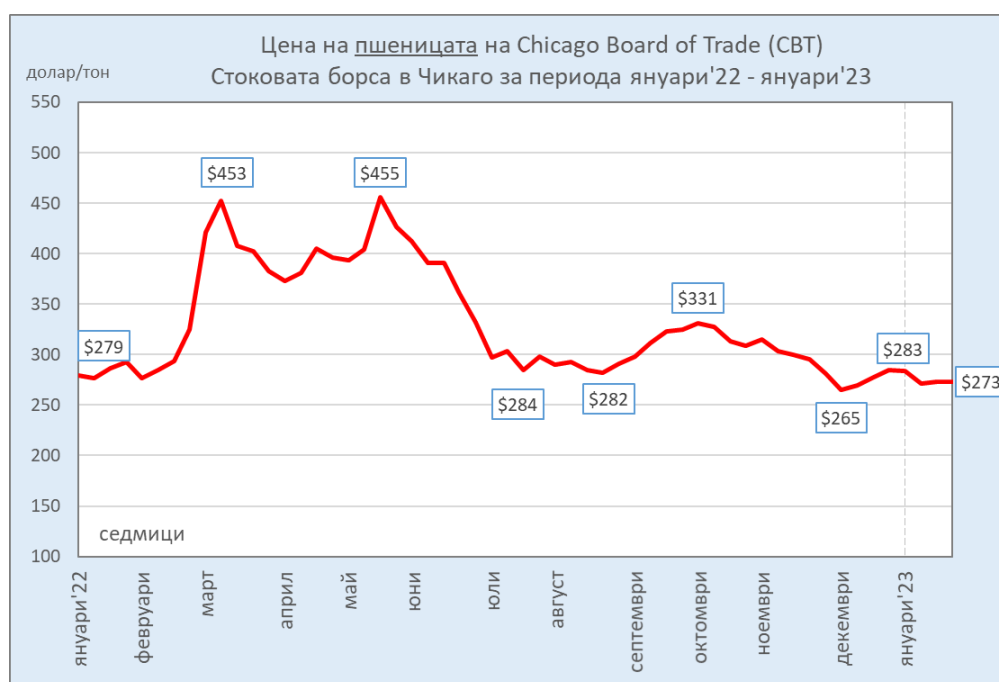
²⁰ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичата и ориза



фигура 75 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99-януари'23

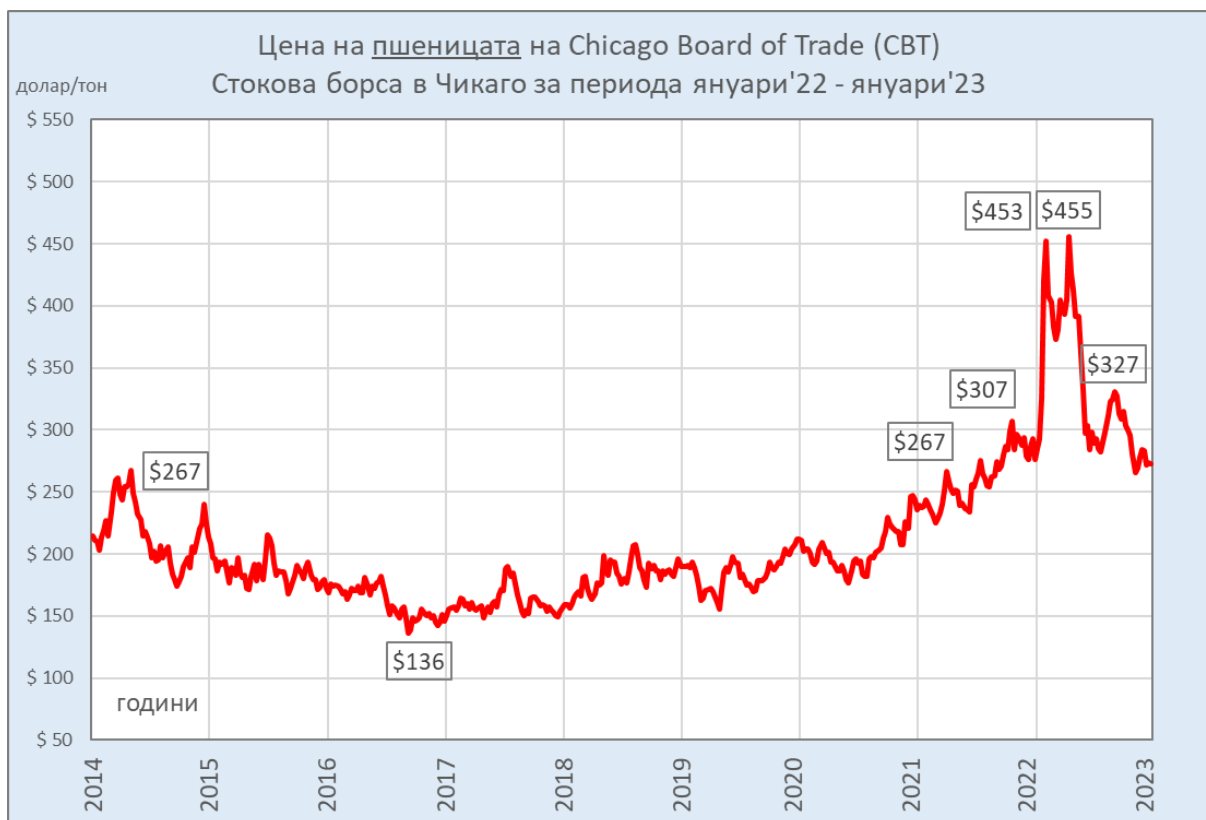
Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго²¹ през м. януари стартира от ниво 283 долар/тон. През следващите седмици се наблюдава слаб низходящ тренд и в края на месеца кривата стъпва на ниво от 373 долара.

В сравнение със същия период на миналата година средномесечната цена за месец януари тази година е с 9 пункта (3%) по-ниска. *фигура 77* На най-ниски нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г. *фигура 76*



фигура 76 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'22–януари'23

²¹ <https://www.cmegroup.com/>



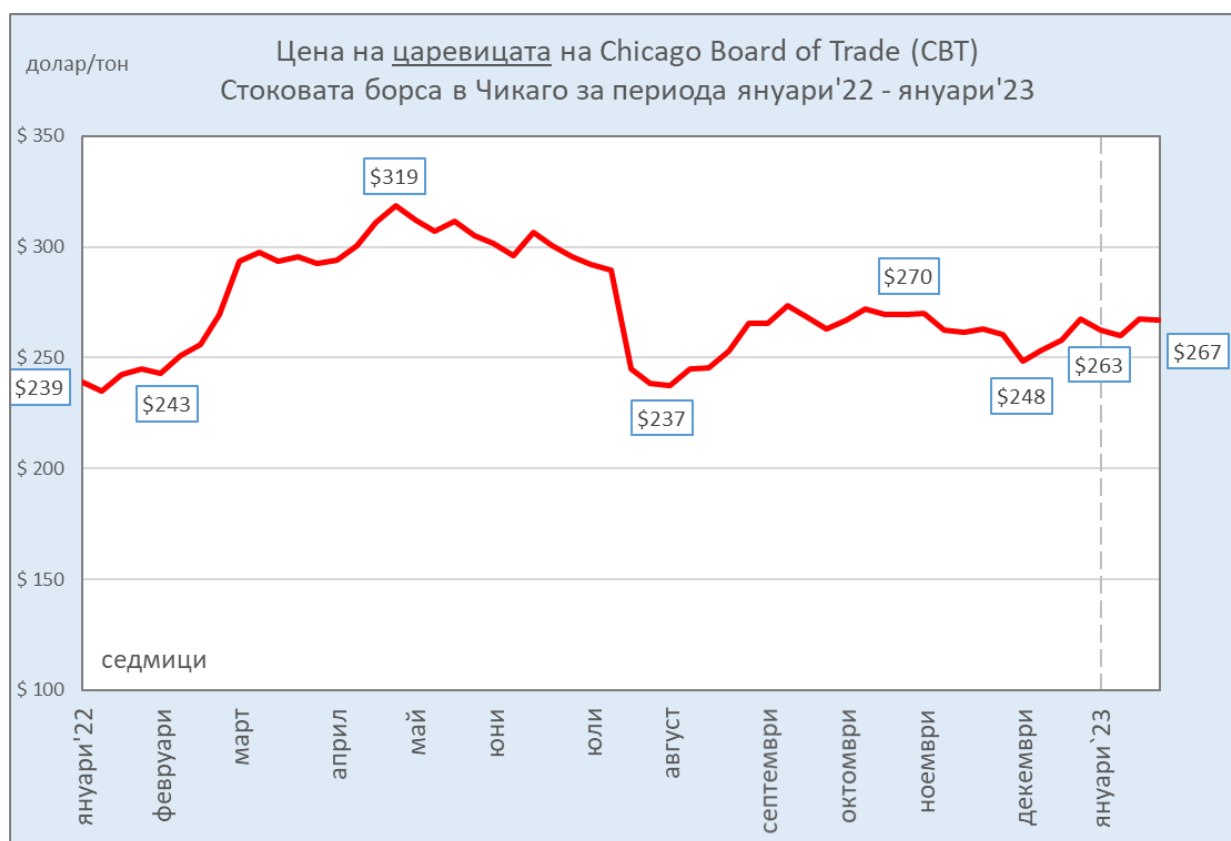
фигура 77 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14–януари'22

Цената на царевичата на стоковата борса в Чикаго през първата седмица на юли 2021 г. достига пикови до онзи момент нива от 272 долар/тон. През следващите два месеца стойностите бележат рязък спад, но от началото на септември същата година трендът отново се обръща и се запазва и до месец април 2022 г., когато през последната седмица на месеца цената стъпва на ниво от 319 долара.

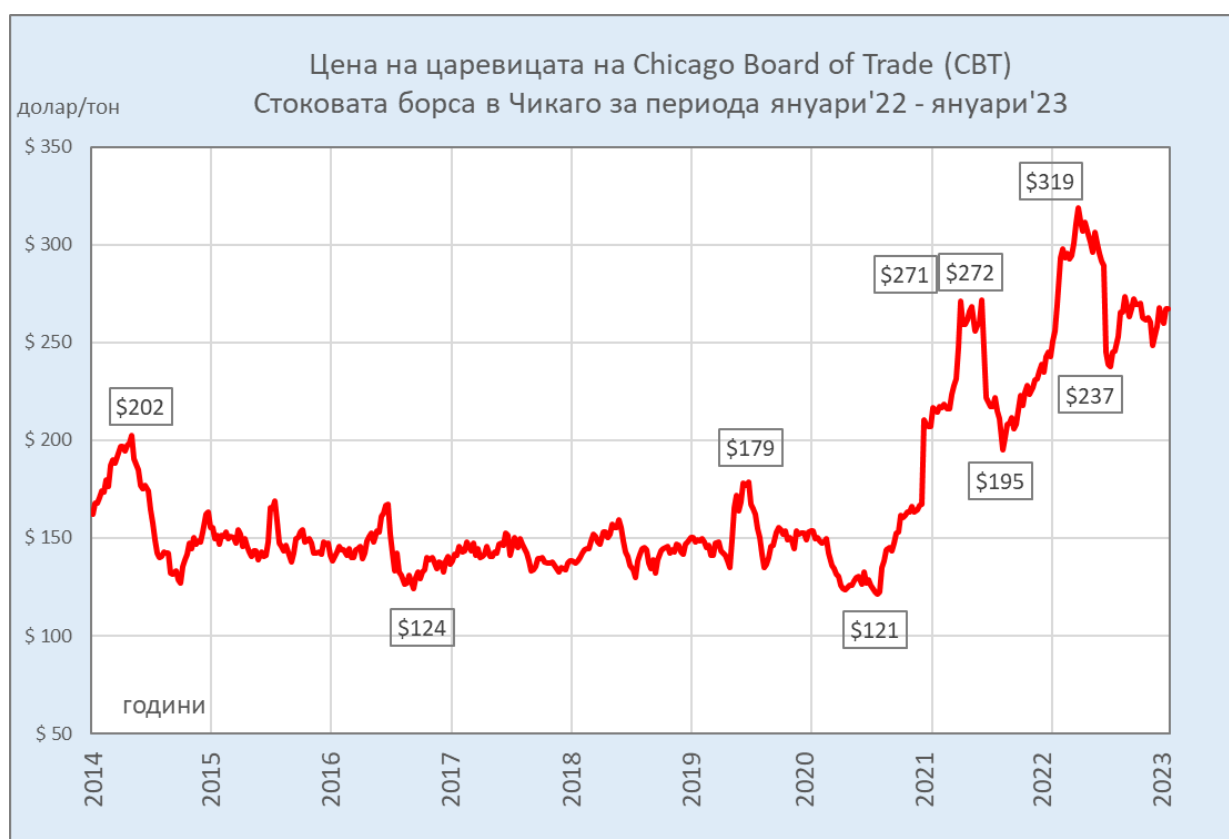
В началото на месец януари 2023 г. кривата стартира от 263 долар/тон. През втората седмица има леко намаление на стойностите, след което кривата тръгва нагоре и стъпва в края на месеца на нива от 267 долара.

На годишна база е отчетено поскъпване от 10% (24 пункта). *фигура 78*

Аналогично на цената на пшеницата и при царевичата се наблюдава пик през 2014 г., който обаче е много под стойностите, достигнати през месеците април и юли 2021 г. През месец април 2022 година са достигнати нови пикови нива, които са най-високите, регистрирани през последните години. Най-ниските регистрирани нива са през лятото на 2020 г. *фигура 79*



фигура 78 Цена на царевицата на Чикагската стокова борса за периода януари'22–януари'23



фигура 79 Цена на царевицата на Чикагската борса за периода януари'14–януари'23

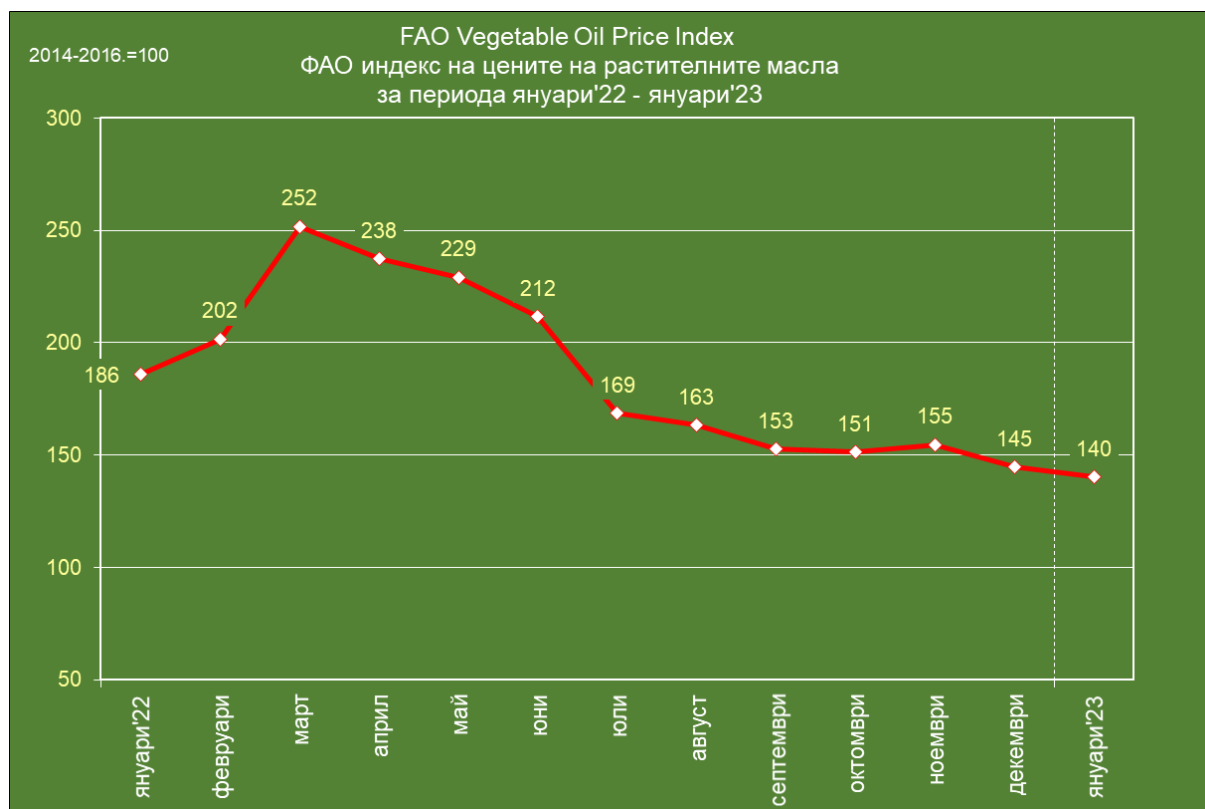
- **Международни цени на растителните масла**

Индексът на цените на растителните масла на ФАО²² през януари е 140,4 пункта, което е спад от 4,2 пункта (2,9%) спрямо стойностите през декември и почти 25% по-нисък от миналата година.

Този спад е резултат от намаляването на световните цени на палмово, соево, слънчогледово и рапично масло.

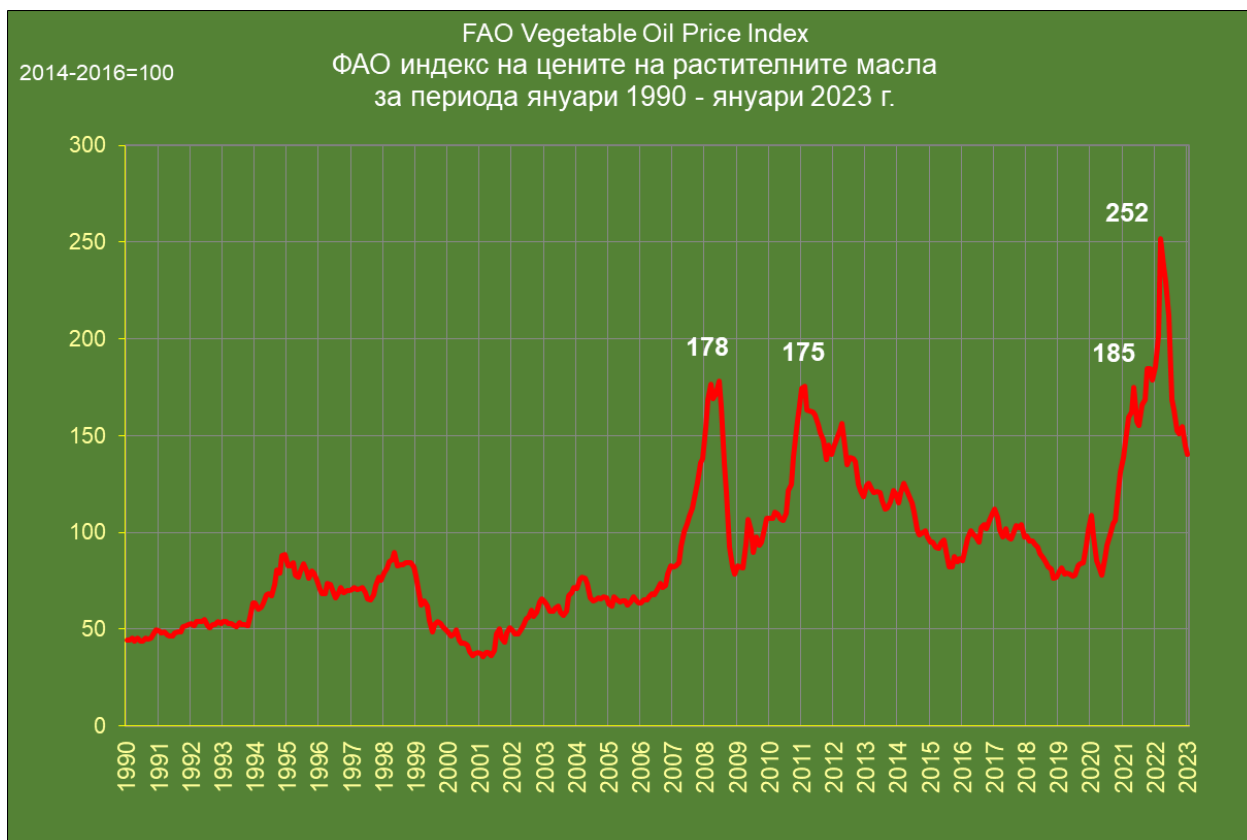
Международните цени на палмовото масло се понижават за втори пореден месец, главно на фона на слабото световно търсене на внос, тъй като основните вносителите вече са попълнили запасите си през предходните няколко месеца. Световните котировки на соевото масло също се понижиха умерено, водени от слабото търсене на внос поради неконкурентни цени в сравнение с други растителни масла, както и от подобрените метеорологични условия в Аржентина, водещи до надежди за по-високи производствени обеми. По отношение на международните цени на слънчогледовото и рапичното масло, спадът им се дължи на наличието на значително експортно предлагане на световно ниво. *фигура 80*

Преди достигане на пиковите стойности от март тази година (252 пункта), най-високите стойности на този индекс бяха през месец октомври 2021 г. (185 пункта), както и през 2008 г. (178 пункта). *фигура 81*

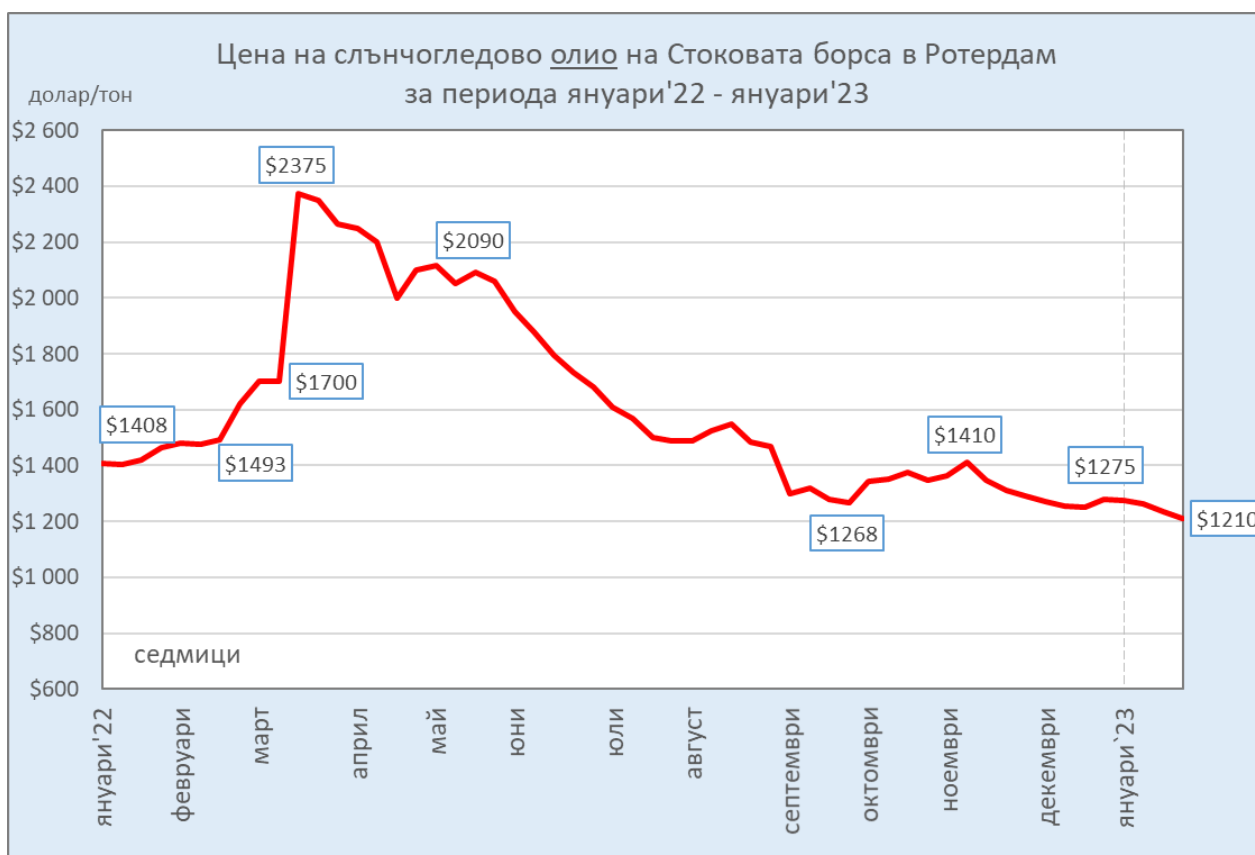


фигура 80 ФАО индекс на растителните масла за периода януари'22 – януари'23

²² В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла



фигура 81 ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – януари 2023 г.



фигура 82 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'22/януари'23

В началото на годината цената на слънчогледовото олио на борсата в Ротердам²³ тръгва от ниво 1275 долара. През следващите седмици се запазва низходящият тренд от предходните месеци. През последната седмица на януари кривата стъпва на ниво от 121 долара.

На годишна база е регистрирано понижение на цената със 178 долара (12,5%). *фигура 82*

Най-високите стойности на олиото в Ротердам са регистрирани праз месец март 2022 г., като продължават да надвишават високите нива от 2021 г. *фигура 83*



фигура 83 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'13/януари'23

- **Международни цени на млечните продукти**

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО²⁴ през януари е 136,2 пункта и представлява спад с 2,0 пункта (1,4%) от стойността му през декември и достига най-ниското си ниво от 12 месеца.

Регистрираният спад през януари се дължи на намалението на световните цени на маслото и млякото на прах. Цените на маслото в световен мащаб падат за

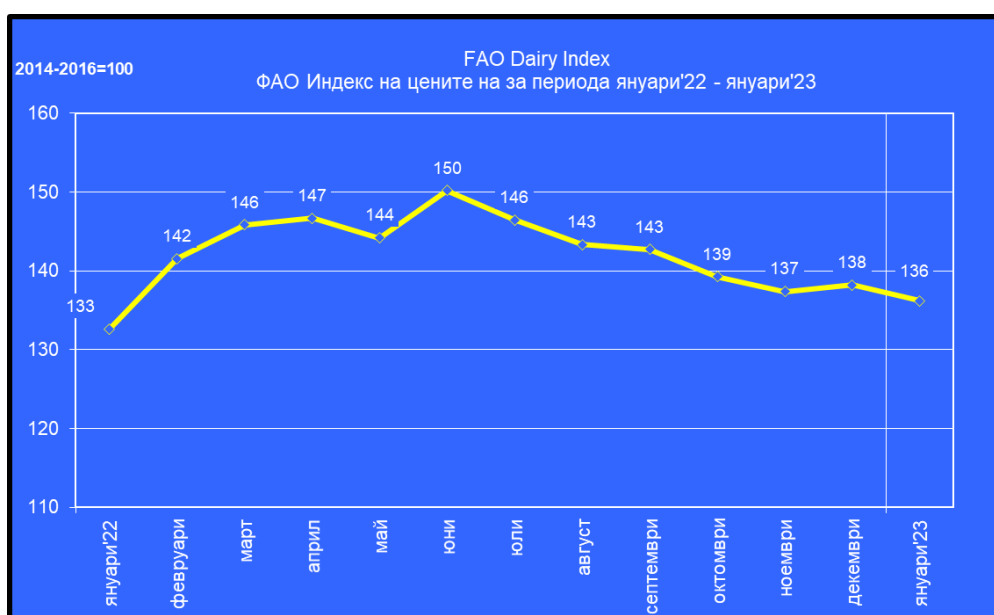
²³ <https://commoprices.com/en/series/DF7PS/sunflower-oil-crude-ex-tank-rotterdam-global-market>

²⁴ В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

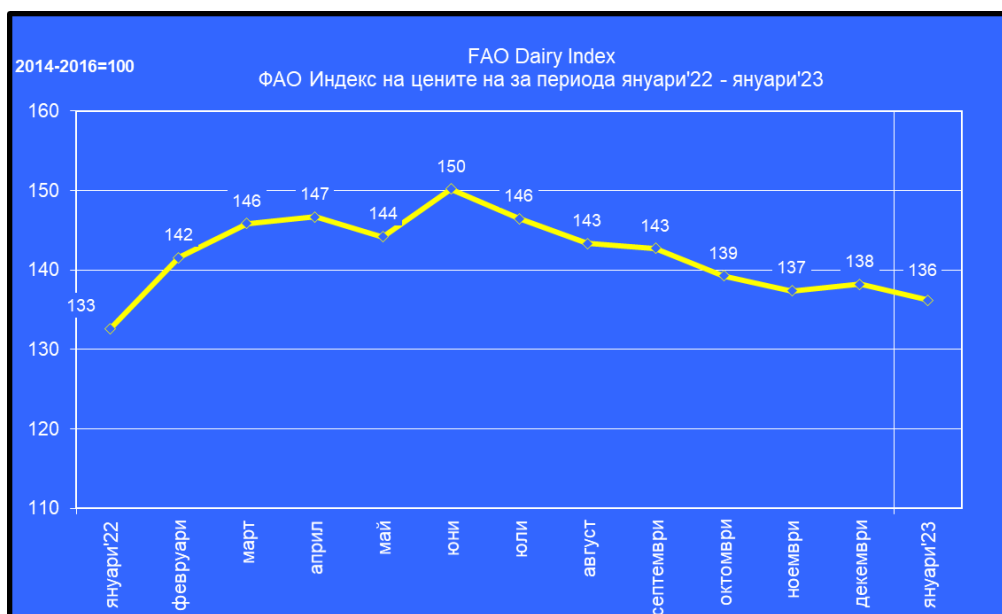
седми пореден месец, тъй като участниците на пазара не желаят да сключват дългосрочни договори за внос при текущите цени, тъй като очакват по-нататъшни спадове на цените и увеличени доставки от Океания.

Международните цени на пълномасленото мляко на прах се понижават поради намаленото търсене от водещи вносители и увеличените доставки от Нова Зеландия, въпреки сезонния спад в производството на мляко.

Цените на обезмасленото мляко на прах също се понижиха, главно поради слабото световно търсене. В същото време световните цени на сиренето леко се повишават поради възстановяването на бизнес активността в сферата на ресторантьорството и продажбите на дребно в Западна Европа след новогодишните празници, както и колебанията в обменните курсове. (фигура 85

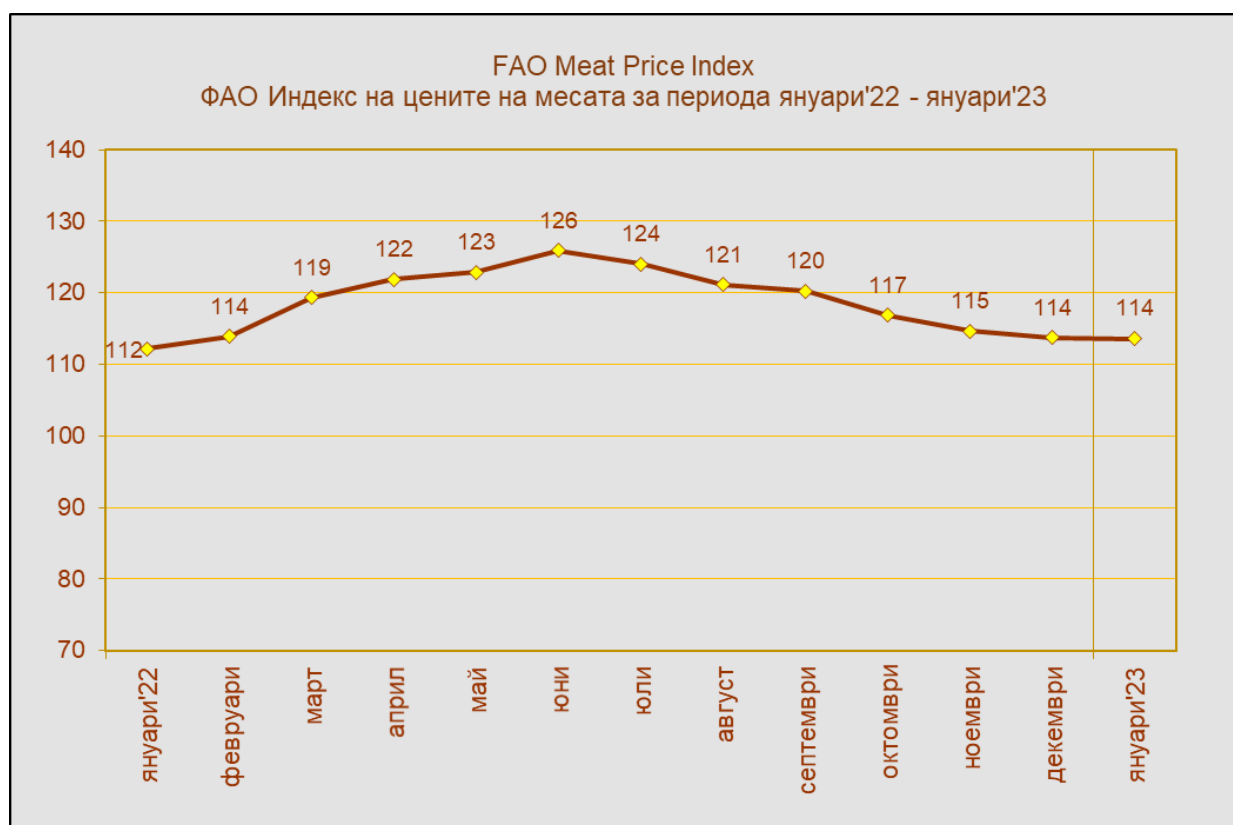


фигура 84 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'22 – януари'23



фигура 85 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – януари 2023 г.

- **Международни цени на месата**



фигура 86 ФАО индекс на месата за периода януари 2022 г. – януари 2023 г

Стойността на Индекса на цените на месото FAO²⁵ през месец януари е средно 113,6 пункта и е пренебрежимо малко (0,1 пункта и 0,1%) под нивото от декември. Въпреки продължаващия за седми пореден месец спад, стойността на този индекс все още е с 1,5 пункта (1,3%) по-висока от миналата година.

Спадът на световните цени на птиче месо, говеждо и свинско доведе до намаляване на стойността на този индекс.

Глобалните цени на домашните птици падат най-много, тъй като дори на фона на широко разпространената инфлуенца по птиците, експортното предлагане от водещи доставчици продължава да надвишава търсенето на внос.

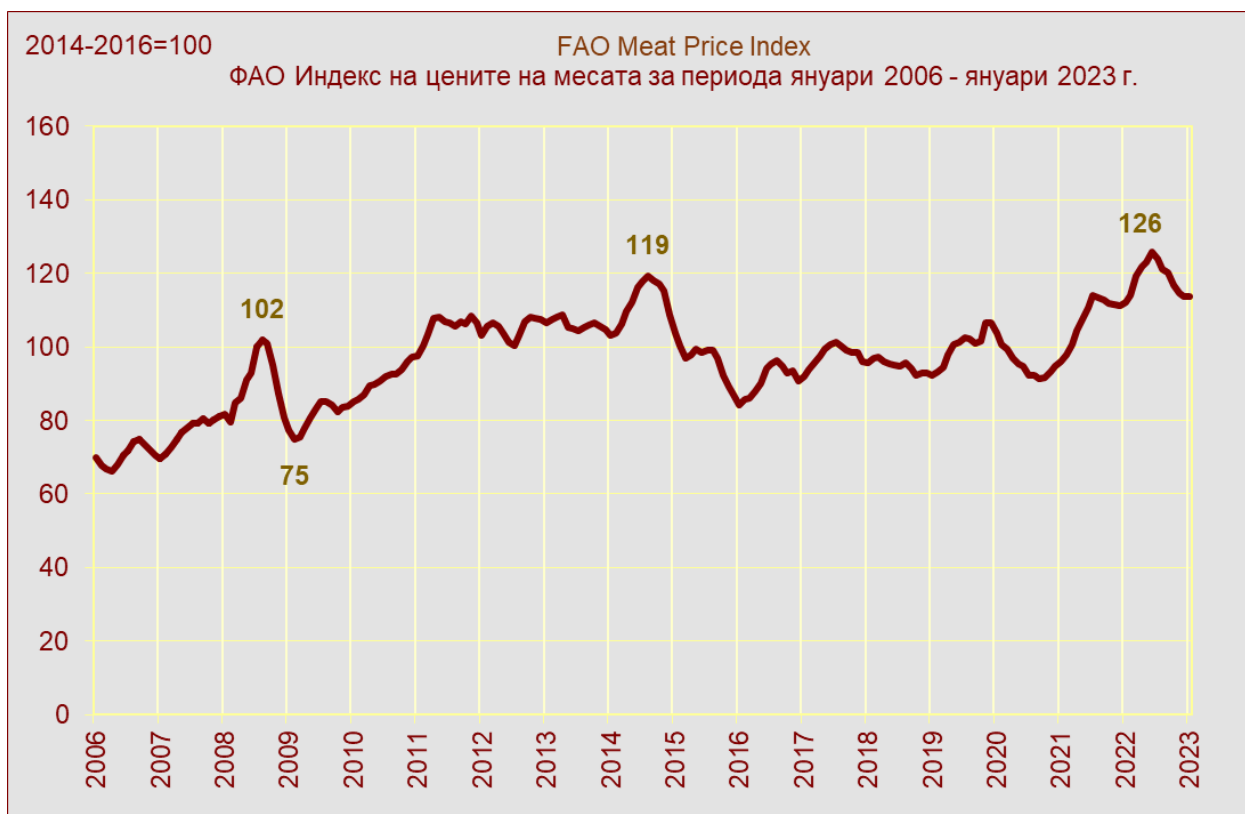
Цените на свинското месо се понижават леко поради силното предлагане на прасета за клане, особено в Бразилия и Съединените американски щати, и по-ниския от очакваното внос от Китай преди китайската Нова година.

Международните цени на говеждото също се понижават поради увеличеното предлагане на животни за клане, главно в Океания.

²⁵ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

В същото време цените на овнешкото се повишават на фона на нарастващото търсене на внос, въпреки увеличаването на обемите на клане в Австралия. *фигура 86*

Преди достигнатите през юни тази година пикови стойности (126 пункта), най-високите стойности, регистрирани за този индекс са през 2014 г. – 119 пункта. *фигура 87*



фигура 87 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – януари 2023 г.

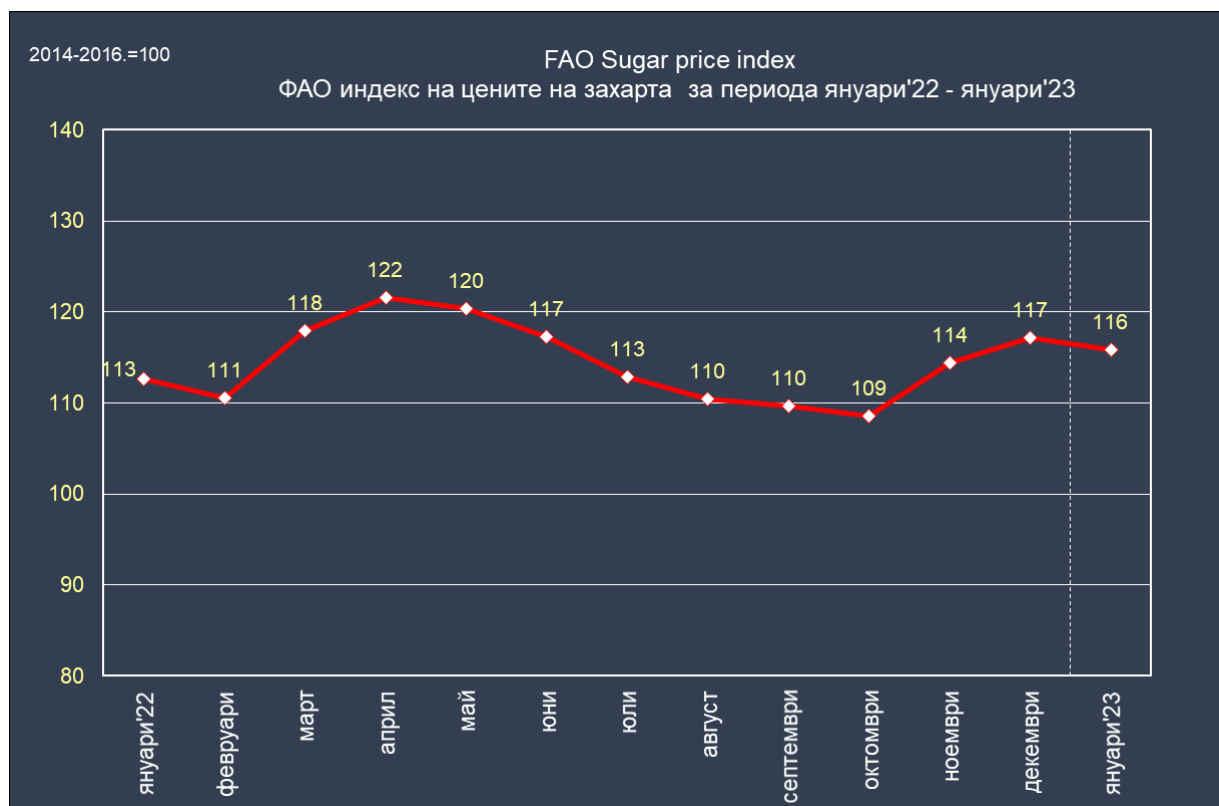
- Международни цени на захарта**

Индексът на цените на захарта FAO²⁶ през януари е 115,8 пункта, което е спад от 1,3 пункта (1,1%) от стойността му през декември.

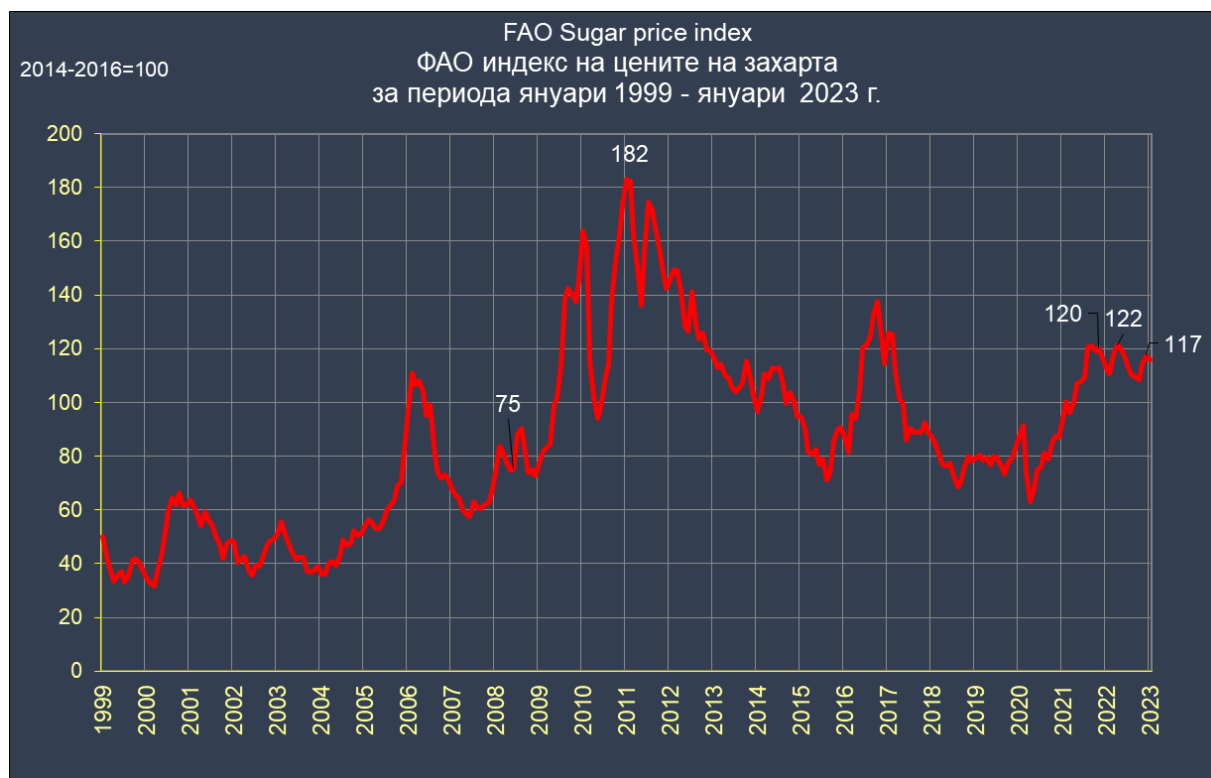
Това е първият спад в стойността на този индекс след рязко повишение през предходните два месеца. Спадът на международните котировки на захарта през януари се дължи главно на добрата реколта в Тайланд и благоприятните метеорологични условия в ключови райони за отглеждане на захарна тръстика в Бразилия. Въпреки това притесненията относно перспективите за по-ниска реколта в Индия и възможното намаляване на доставките за износ не позволиха цените на захарта да паднат допълнително.

²⁶ FAO Sugar price index

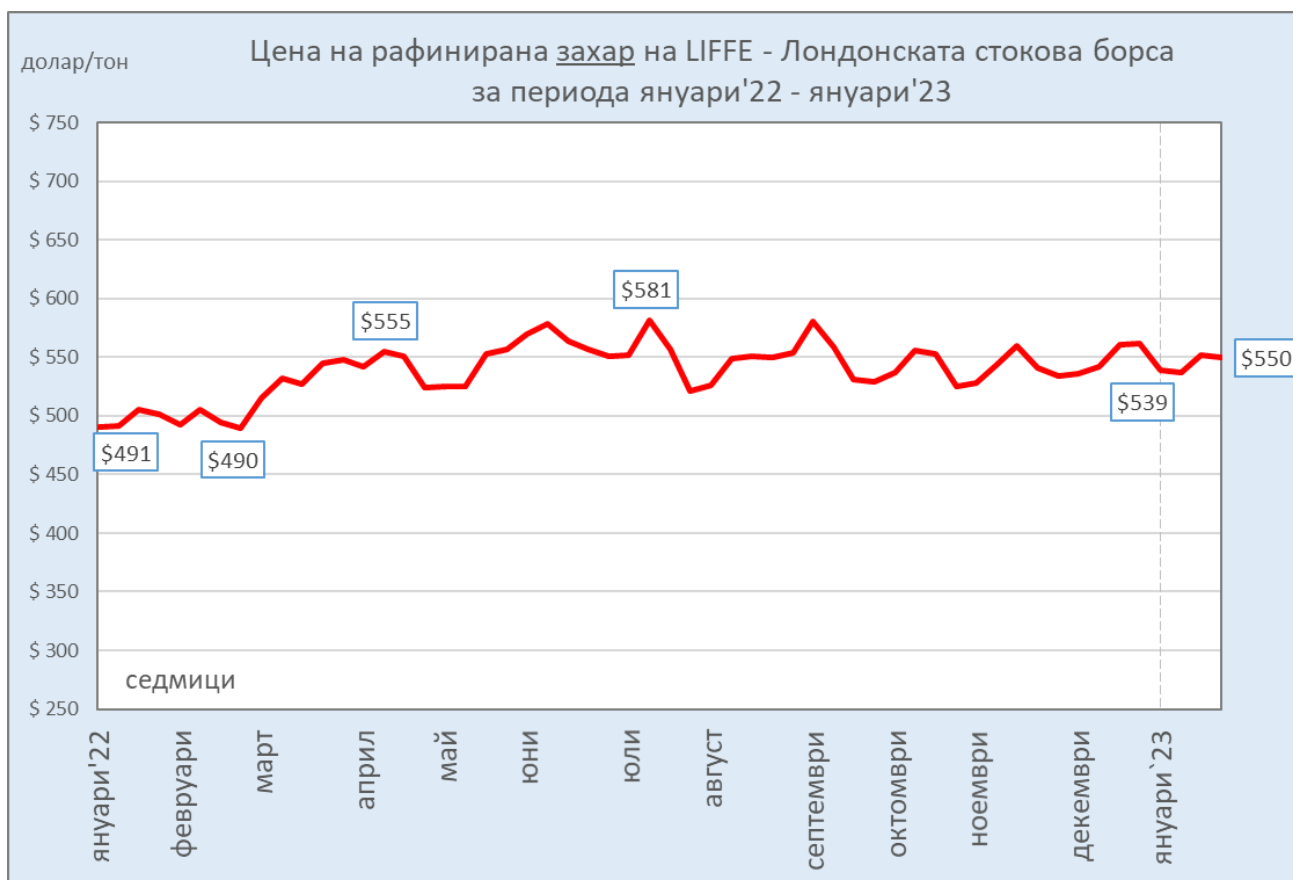
В допълнение, по-високите цени на бензина в Бразилия и произтичащото от това увеличаване на търсенето на етанол, както и укрепването на бразилския реал спрямо щатския долар, изиграха роля за предотвратяването на по-дълбок спад на световните цени на захарта. *фигура 88, фигура 89*



фигура 88 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2022 г. – януари 2023 г.



фигура 89 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – януари 2023 г.



фигура 90 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'22 – януари'23

В началото на януари 2023 г. цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса стартира от ниво 539 долара. Тази цена се задържа и през втората седмица, а през следващите две седмици се наблюдава покачване на стойностите. В края на месеца кривата стъпва на ниво от 550 долара. *фигура 91*

Средномесечната цена на захарта през месец януари е 544 долара. На годишна база има ръст на стойностите на захарта от около 10% (47 долара). *фигура 90*

След голямото покачване на цените през 2016 г. (599 долара/тон), кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г. и отново през месец април 2020 г.



фигура 91 Цена на захар на Лондонската стокова борса през януари'14 – януари'23

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ